

GMINA DOBRE MIASTO

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH GMINY DOBRE MIASTO
NA LATA 2009 - 2018**

Spis treści:

Wstęp.....	3
1. Cel i proces tworzenia strategii.....	5
2. Charakterystyka gminy Dobre Miasto.....	6
2.1. Podstawowe informacje o gminie.....	6
2.1.1. Położenie geograficzne.....	6
2.1.2. Demografia.....	7
2.1.3. Bezrobocie.....	9
2.1.3.1 Dane statystyczne.....	9
2.1.3.2 Informacje ogólne.....	9
2.1.3.3 Bezrobocie według wieku.....	11
2.1.3.4 Struktura bezrobotnych według wykształcenia.....	11
2.1.3.5 Bezrobocie kobiet.....	13
2.1.3.6 Oferty pracy.....	14
2.1.3.7 Podjęcia pracy.....	15
2.1.3.8. Zasiłki.....	15
2.1.3.9 Długotrwale bezrobotni.....	16
2.1.4. Rolnictwo.....	16
2.1.5. Działalność gospodarcza.....	17
2.2. Strategiczne kierunki rozwoju gminy.....	19
2.3. System pomocy społecznej w gminie.....	19
2.3.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście jako instytucja zajmująca się pomocą społeczną w gminie Dobre.....	20
2.3.2 Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście.....	21
2.3.3 Infrastruktura socjalna pomocy społecznej.....	22
2.3.4 Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną.....	23
2.4. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja.....	27
2.4.1. Analiza obszarów polityki społecznej.....	27
2.4.1.1. Budownictwo socjalne.....	28
2.4.1.2. System opieki zdrowotnej.....	29
2.4.1.3. Edukacja i opieka nad dzieckiem.....	34
2.4.1.4. System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.....	38
2.4.1.5 Aktywność społeczna w gminie Dobre Miasto.....	41
2.4.1.6 Bezpieczeństwo publiczne.....	44
2.4.1.7 Patologie społeczne.....	46
2.4.2. Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych gminy Dobre Miasto... ..	48
3. Kierunki rozwoju społecznego Gminy Dobre Miasto.....	50
3.1. Wizja.....	530
3.2. Cel główny strategii.....	531
3.3. Główne obszary problemowe strategii.....	531
3.4. Cele strategiczne i operacyjne.....	542
3.5. Działania prowadzące do osiągnięcia celów operacyjnych i strategicznych.....	53
4. Realizacja i monitorowanie strategii.....	72

Wstęp

Rozwój ekonomiczny, technologiczny i instytucjonalny sfery gospodarczej pociąga za sobą zmiany jakości życia mieszkańców: zarówno w ujęciu grup społecznych jak w wymiarze indywidualnym. Rozwój ten to również rosnące dysproporcje społeczne i widoczne problemy grup defaworyzowanych.

Członkostwo w Unii Europejskiej obliguje do realizowania wielu polityk związanych z rozwojem społeczeństwa, zwłaszcza w zakresie zrównoważonego rozwoju, daje również wymierne instrumenty finansowe na ten cel.

Najważniejszym unijnym dokumentem programowym jest Strategia Lizbońska, której głównym celem jest rozwój kapitału ludzkiego i społecznego jako najistotniejszego czynnika budowania konkurencyjnej, opartej na wiedzy gospodarki, poprzez wsparcie społeczeństw i indywidualnych jednostek w aktywności na rynku pracy, adaptacji do zmian otoczenia, możliwości tworzenia nowych rozwiązań.

Krajowe uregulowania prawne obligują samorządy do realizacji wielu zadań w sferze rozwijania i wspierania lokalnego kapitału społecznego, w tym w zakresie pomocy społecznej.

Problem ubóstwa, wykluczenia społecznego, przemocy w rodzinie, bezrobocia, problemy opiekuńczo - wychowawcze czy też problemy rodzin niepełnych lub wielodzietnych to tylko niektóre z problemów społecznych, których rozwiązywanie należy do katalogu zadań własnych samorządów lokalnych.

Rozwiązanie powyższych problemów społecznych jest działaniem trudnym i długookresowym, dlatego też zasadnym jest podejście do zagadnień ze sfery polityki społecznej w sposób strategiczny. Realizacja tego procesu zawarta została w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2009 - 2018” stanowiącej drogowskaz działań w sferze polityki społecznej realizowanej na szczeblu gminnym.

Strategia zorientowana jest na rozwijanie aktywności społecznej mieszkańców, instrumentów samoregulacji i aktywnej integracji społeczności lokalnych w działaniach społecznych, rozszerzenie form pracy socjalnej poprzez współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą w obszarze polityki społecznej na terenie gminy. Planowane kierunki rozwoju systemu pomocy społecznej dążą do usamodzielnienia podopiecznych korzystających z pomocy społecznej.

Strategię opracowano w oparciu o analizę i ocenę zasobów społecznych Gminy Dobre Miasto. Zespół roboczy ds. opracowania strategii, powołany Zarządzeniem Burmistrza Dobrego Miasta z dnia 6 listopada 2008 r. określił zasoby, potencjał, zakres potrzeb i problemów występujących w poszczególnych obszarach polityki społecznej.

Zespół liczący 19 osób składał się z przedstawicieli instytucji społecznych: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej, Ośrodka Profilaktyki i Pomocy Rodzinie, Urzędu Gminy, przedstawicieli organizacji pozarządowych, oświaty, Dobromiejskiej Filii Powiatowego Urzędu Pracy.

Na podstawie dokonanej diagnozy obszarów polityki społecznej Gminy Dobre Miasto określona została wizja, cele główne oraz szczegółowe strategii a także instrumenty ich realizacji.

Strategia ta została poddana konsultacjom społecznym w formie:

- debat komisji Rady Miejskiej w Dobrym Mieście

- udostępnienia treści projektu strategii do konsultacji społecznych w terminach wskazanych w opublikowanych ogłoszeniach

- konsultacji elektronicznych przez przesłanie treści dokumentu drogą mailową wszystkim organizacjom i instytucjom działającym w sferze polityki społecznej i zaproszenie do składania uwag i wniosków do projektu.

Uwzględniając wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych zespół roboczy wypracował niniejszy dokument, który jest kontynuacją Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2004 - 2008, na okres obejmujący lata 2009 – 2018, przyjętą przez Radę Miejską w Dobrym Mieście Uchwałą Nr z dnia 2009 r.

Wdrażanie powyższego dokumentu odbywać się będzie przy udziale całego społeczeństwa gminy Dobre Miasto, a rola samorządu gminy ograniczać się będzie do organizowania współpracy i stwarzania sprzyjających warunków do realizacji poszczególnych projektów. Za koordynację realizacji strategii i kreowanie efektywnych instrumentów polityki społecznej odpowiedzialny będzie Miejski Ośrodek Polityki Społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2009 – 2018 ma formę otwartą i poddawana będzie okresowej weryfikacji, oraz w miarę potrzeb niezbędnym modyfikacjom.

1. Cel i proces tworzenia strategii

Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w art. 17 ust. 1 określa zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, do których należy między innymi opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób z grup szczególnego ryzyka.

Proces budowy strategii rozpoczął się w 2008r. na podstawie Zarządzenia Burmistrza Dobrego Miasta w sprawie powołania zespołu roboczego ds. opracowania strategii.

Planowanie, opracowanie i koordynowanie wszystkich etapów prac nad strategią należało go Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Na spotkaniach grupy roboczej dokonano analizy problemów, celów oraz działań realizacyjnych w poszczególnych sferach życia społecznego. Praca nad wypracowaniem strategii prowadzona była zgodnie z metodą MAPS (Metoda Aktywnego Planowania Strategicznego).

Istota tej metody zakłada realizację następujących po sobie kolejno etapów:

- analiza problemów
- przeformułowanie problemów na cele
- hierarchia celów
- wybór celu głównego
- zdefiniowanie działań
- opracowanie kierunków działań

W toku prac wyodrębniono pięć głównych obszarów problemowych:

- Niekorzystna struktura bezrobocia
- Kryzys i przemoc w rodzinie,
- Marginalizacja grup społecznych
- Alienacja ludzi starszych i niepełnosprawnych
- Niewykorzystany potencjał lokalnie działających organizacji pozarządowych.

Gminę tworzy 21 sołectw. Powierzchnia wynosi 258,67 km², w tym powierzchnia Dobrego Miasta 4,86 km². Pod względem powierzchni Gmina zajmuje 35 miejsce w województwie warmińsko-mazurskim.

Strukturę powierzchni Gminy tworzą:

- użytki rolne – 51,64%,
- użytki leśne oraz grunty zadrzewione – 37,98 %,
- grunty zurbanizowane i zabudowane – 4,06%,
- wody – 1,59%,
- nieużytki – 4,64%,
- inne –0,09%.

Głównym ośrodkiem gminy jest Dobre Miasto, położone 26 kilometrów od Olsztyna, przy drodze do Lidzbarka Warmińskiego i Ornety, przy szlaku kolejowym Olsztyn – Braniewo. Dobre Miasto pełni rolę ośrodka obsługi ludności i rolnictwa o zasięgu znacznie szerszym niż gmina, ze względu na decentryczne położenie ośrodka powiatowego, a także lepsze wyposażenie w urządzenia obsługi niż sąsiednie ośrodki gmin wiejskich – Lubomino, Świątki i Dywity.

Poza wymienionymi wyżej funkcjami Dobre Miasto ze względu na swe położenie na szlaku „kopernikowskim” ,szlaku wodnym rzeki Łyny stanowi ośrodek obsługi ruchu turystycznego.

2.1.2. Demografia

Według danych GUS na 30 czerwca 2007 roku, Gminę Dobre Miasto zamieszkiwało **15 873 osoby**, z czego 66% mieszkańców stanowili mieszkańcy miasta Dobre Miasto. Jest to wskaźnik znacznie wyższy niż średnia województwa warmińsko – mazurskiego, która wynosi niewiele ponad 60% mieszkańców miast w liczbie mieszkańców ogółem.

W ciągu ostatnich lat notuje się niewielki ujemny wskaźnik przyrostu liczby mieszkańców Gminy, przy dodatnim przyroście naturalnym, co wskazuje na odpływ mieszkańców związany przede wszystkim z miejscem pracy.

Średnia gęstość zaludnienia wynosi 61 mieszkańców na km², na obszarze wsi: 21 osób na km².

Od roku 2006 notowany jest niewielki przyrost liczby ludności na obszarach wiejskich gminy, bezpośrednio przylegających do Dobrego Miasta. Wzrost liczby mieszkańców na tych obszarach jest jednak bardzo nieznaczny i nie odpowiada ogólnym tendencjom rozwoju stref okołomiejskich w kraju i województwie.

Niska gęstość zaludnienia na wsi i duże rozdrobnienie sieci osadniczej to przyczyny niedostatecznego zabezpieczenia mieszkańców w infrastrukturę publiczną. Z drugiej strony stanowi o malowniczym, naturalnym, nie zurbanizowanym krajobrazie wsi.

Zgodnie z danymi demograficznymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 30/06/2007 liczba mieszkańców w Gminie Dobre Miasto, w podziale na grupy wiekowe, płeć, oraz mieszkańców wsi i miast przedstawiała się następująco:

Tabela nr 1 - Ludność Gminy Dobre Miasto według wieku i płci wg stanu na 30/06/2007

Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Mieszkańcy miasta	Mieszkańcy wsi
Ogółem	15897	7742	8155	10502	5395
0 - 4 lata	816	438	378	577	239
5 - 9	851	455	396	512	339
10 - 14	1054	574	480	641	413
15 - 19	1287	666	621	774	513
20 - 24	1448	713	735	933	515
25 - 29	1320	655	665	907	413
30 - 34	1148	601	547	746	402
35 - 39	894	454	440	537	357
40 - 44	997	493	504	642	355
45 - 49	1229	599	630	800	429
50 - 54	1342	631	711	978	364
55 - 59	1051	533	518	775	276
60 - 64	540	247	293	399	141
65 - 69	543	230	313	373	170
Powyżej 70 lat	1377	453	924	908	469

Źródło danych: GUS Rocznik Demograficzny za 2007 rok

Z ogólnej liczby ludności 51,3 % stanowią kobiety. Udział kobiet zamieszkujących w mieście do ogólnej liczby ludności zamieszkującej w mieście wynosi 52,4 %, analogicznie – na wsi 49,1 %. W przedziale wiekowym powyżej 70 lat udział kobiet gwałtownie wzrasta i wynosi ponad 67 %.

Dzieci i młodzież w wieku do 19 lat stanowią 25,2 % ludności i w tym przedziale większość stanowią osoby płci męskiej. Osoby w wieku produkcyjnym to 61,45 % ludności, w wieku nieprodukcyjnym 13,6%. W porównaniu z danymi województwa, struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku jest bardzo podobna.

2.1.3 Bezrobocie

2.1.3.1 Dane statystyczne:

Szacunkowa stopa bezrobocia w Gminie Dobre Miasto na koniec m-ca listopada 2008 r. wynosi 8,28 % . Szacunkowa stopa bezrobocia na wsi 8,67% , w mieście 8,08% . Szacunkowa stopa bezrobocia kobiet 10,30 % , mężczyzn 6,34 % .

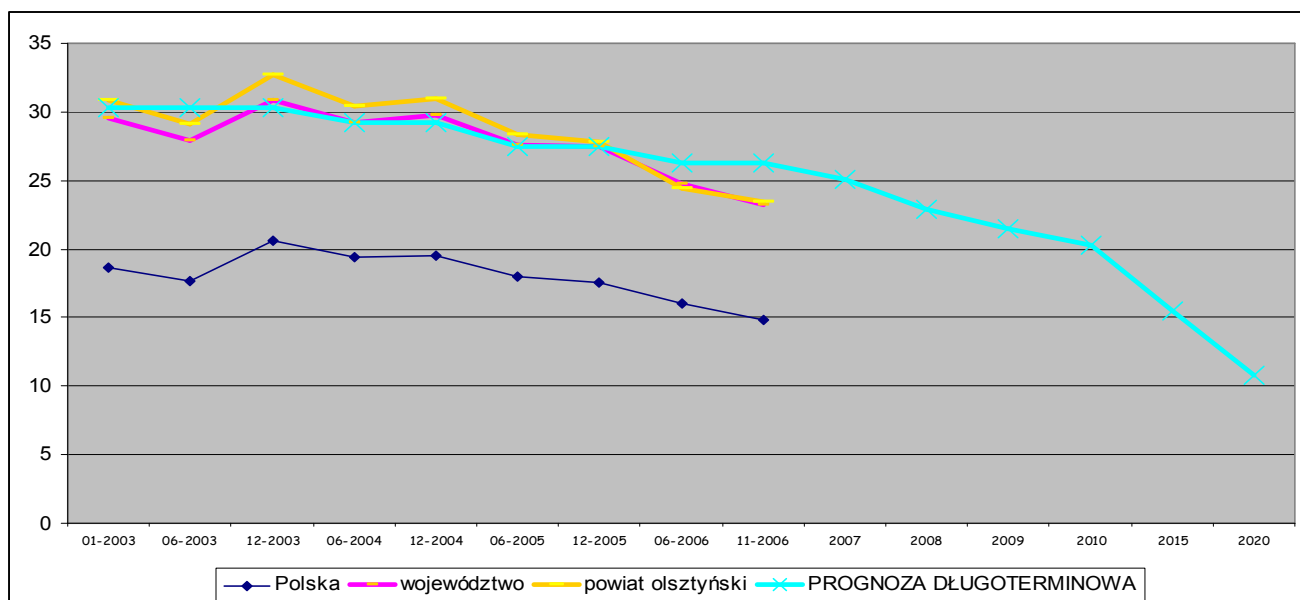
2.1.3.2. Informacje ogólne

Według danych Urzędu Statystycznego na koniec miesiąca października 2008 roku stopa bezrobocia wyniosła :

- ✚ Kraj –8,8 %
- ✚ Województwo – 15,4%
- ✚ Powiat – 13,9 %.

Od roku 2003 dynamika zmian stopy bezrobocia (w kraju, województwie warmińsko - mazurskim, powiecie olsztyńskim) przedstawiała się następująco:

Wykres nr 1: Dynamika zmian stopy bezrobocia na przestrzeni lat i w porównaniu do wskaźników regionalnych i krajowych

Źródło danych: statystyka UPPO Filia w Dobrym Mieście

Prognoza długoterminowa zaznaczona na wykresie została opracowana dla województwa warmińsko - mazurskiego w dokumencie „Rynek Pracy województwa warmińsko - mazurskiego – diagnoza” w maju 2006 roku.

Powyższy wykres wskazuje na dosyć proporcjonalną dynamikę spadku stopy bezrobocia we wszystkich obszarach terytorialnych (największy realny spadek stopy bezrobocia w powiecie olsztyńskim). Na uwagę zasługuje powtarzalna tendencja szybszego spadku stopy bezrobocia w I półroczu i zatrzymanie a nawet przyrost stopy bezrobocia na koniec roku.

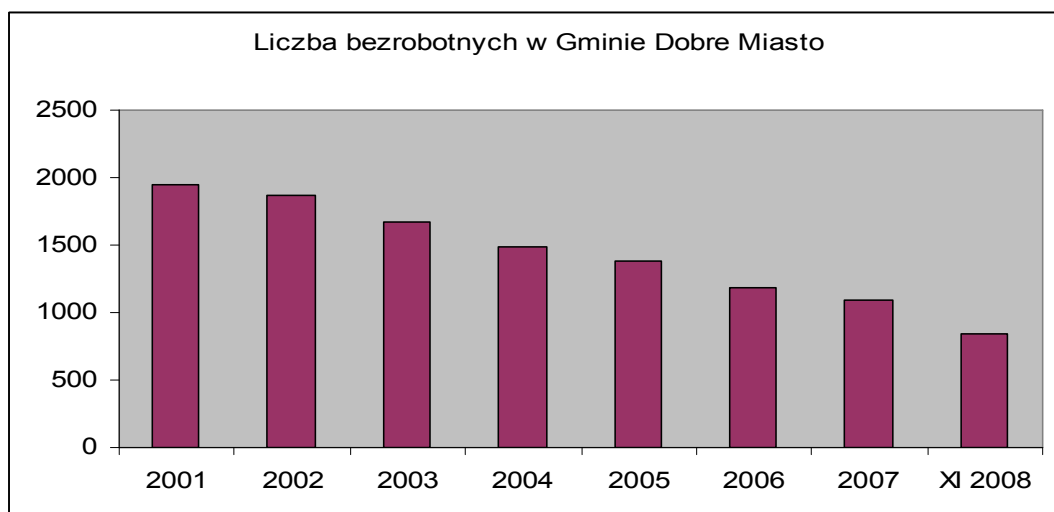
Dane o liczbie bezrobotnych na terenie Gminy Dobre Miasto obejmują osoby, które są zarejestrowane w Urzędzie Pracy Powiatu Olsztyńskiego – Filia w Dobrym Mieście jako osoby bezrobotne, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99 poz. 1001 z późn. zm.).

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy Powiatu Olsztyńskiego – Filia w Dobrym Mieście **na 30 listopada 2008 roku wyniosła 845**. W porównaniu z końcem 2007 roku liczba ta zmniejszyła się o 245 osób.

Na podstawie danych sprawozdawczych, otrzymanych z Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego Filia w Dobrym Mieście obliczono następujące wskaźniki struktury bezrobocia na koniec listopada 2008 roku:

- ⇒ Bezrobotni zamieszkali na wsi stanowią 34,91 % ogółu bezrobotnych (295 osób),
- ⇒ Bezrobotne kobiety stanowią 60,1% ogółu bezrobotnych (514 osób),
- ⇒ Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku : 281osób (33,25%).

Wykres nr 2 : Tendencje zmian liczby bezrobotnych w latach 2003-2008

Źródło danych: statystyka UPPO Filia w Dobrym Mieście

Powyższy wykres wskazuje stałą i znaczną tendencję spadku liczby osób bezrobotnych w Gminie Dobre Miasto. W ciągu ostatnich 8 lat bezrobocie spadło o ponad

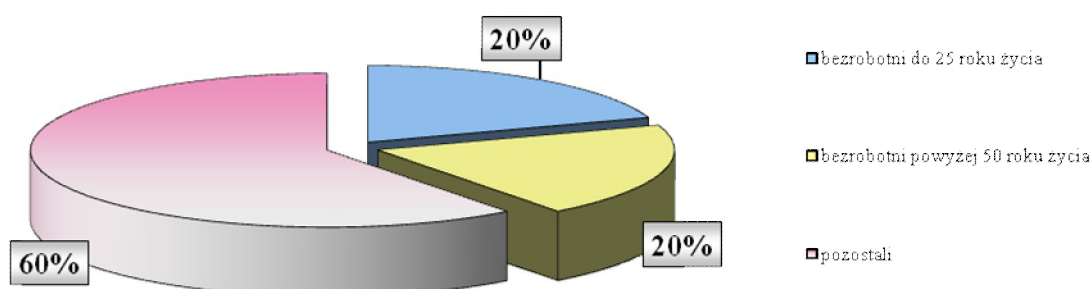
50% , znacznie intensywniej niż w województwie warmińsko – mazurskim i powiecie olsztyńskim.

Spadek liczby osób bezrobotnych w Gminie Dobre Miasto, w latach 2007-2008 jest duży, pomimo pojawiających się problemów funkcjonowania dużych zakładów obejmujących zwolnienia pracowników (szczególnie w II półroczu 2008 roku), co wskazuje na duże zapotrzebowanie na pracowników na lokalnym i ponadlokalnym (Olsztyn) rynku pracy.

Niepokojący jest fakt nasilającego się kryzysu gospodarczego gospodarki światowej, który zaczyna dotykać największych regionalnych pracodawców (np. Michelin Olsztyn) i przenosi się na zachwianie rynku zatrudnienia w ujęciu regionalnym.

2.1.3.3. Bezrobocie według wieku

Wykres nr 3: Podział bezrobotnych wg wieku na koniec listopada 2008

Źródło danych: statystyka UPPO Filia w Dobrym Mieście

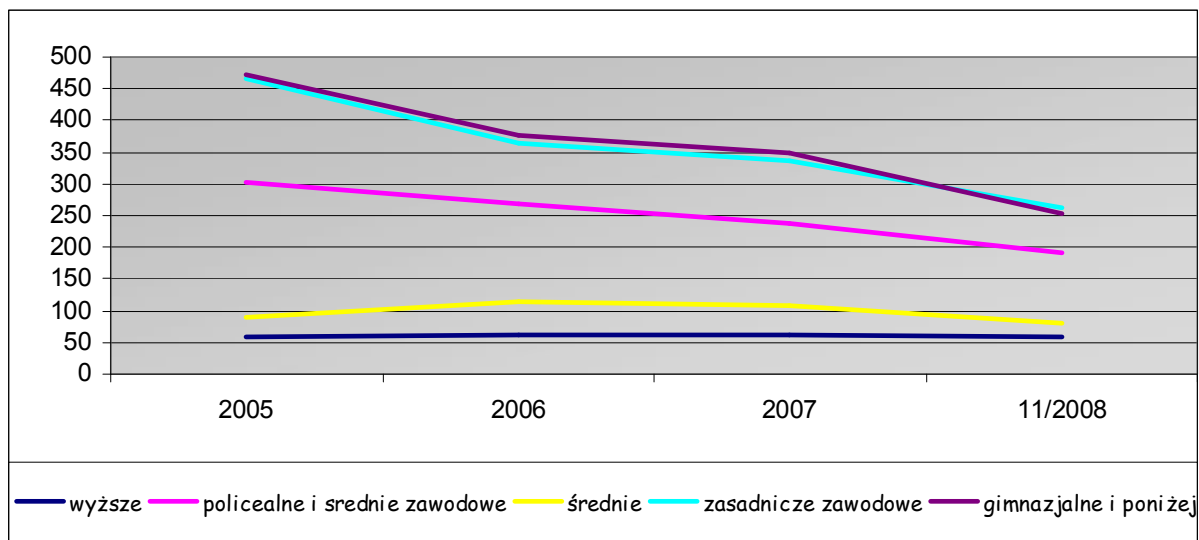
Podobna struktura wiekowa osób bezrobotnych notowana jest w ostatnich latach:

- poniżej 25 roku życia: 21,5 % na koniec 2006 i 2007 roku,
- powyżej 50 roku - na koniec 2006 roku 15,7%, na koniec 2007 roku 17,8%.

2.1.3.4 Struktura bezrobotnych według wykształcenia

W latach 2005 - 2008 liczba osób bezrobotnych w poszczególnych grupach wykształcenia przedstawiała się następująco:

Wykres nr 4: Struktura bezrobotnych wg wykształcenia

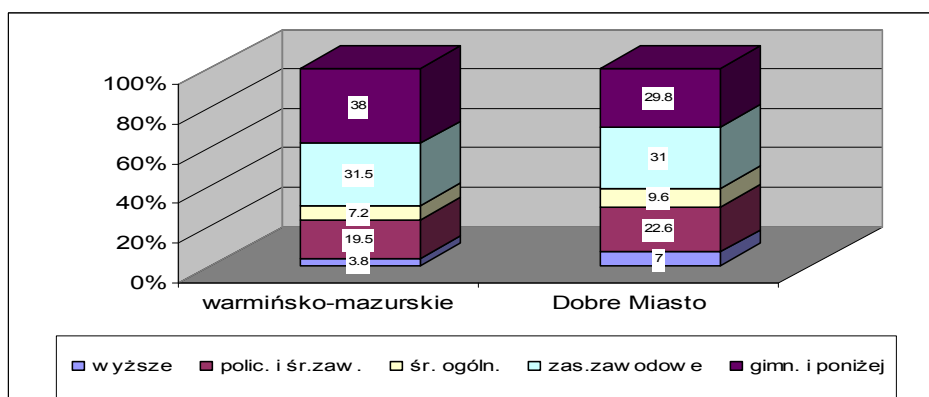
Źródło danych: statystyka UPPO Filia w Dobrym Mieście

Grupę o najniższej liczbie osób bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym. Liczba osób bezrobotnych w tej grupie w ostatnich latach utrzymywała się na stabilnym (ale nieznacznie rosnącym) poziomie. W roku 2008 liczba bezrobotnych z wyższym i średnim wykształceniem spadła do poziomu z roku 2005.

Najwięcej osób bezrobotnych posiada zasadnicze wykształcenie zawodowe, albo nie ukończyło żadnej szkoły. Niemniej osoby te wykazały się największą aktywnością w pozyskiwaniu pracy, na co wpływ miała:

- duża oferta prac sezonowych (np. budowy, praca za granicą),
- uruchomienie gminnego programu prac społecznie użytecznych od 2006 roku (zatrudnienie ok. 80 osób rocznie).

Wykres nr 5 Porównanie struktury bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Dobre Miasto i województwie warmińsko – mazurskim:

Źródło danych: statystyka UPPO Filia w Dobrym Mieście

Porównując do struktury bezrobocia województwa warmińsko – mazurskiego w Gminie Dobre Miasto:

- większy jest udział osób bezrobotnych wykształconych (z wykształceniem wyższym i średnim),
- znacznie mniej wśród bezrobotnych jest osób nie posiadających wykształcenia (ponad 8% mniej).

Ostatni wskaźnik może sugerować lepszą ofertę pracy na lokalnym rynku dla osób bez wykształcenia (rozwój gałęzi przemysłu wymagających niewykwalifikowanej siły roboczej).

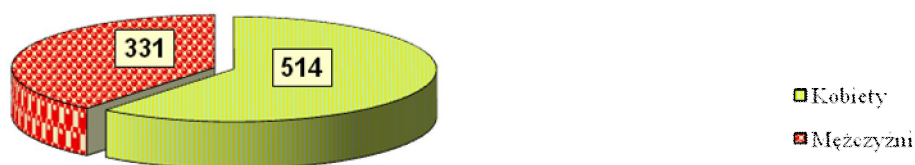
2.1.3.5. Bezrobocie kobiet

Na koniec listopada 2008 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet wyniosła 514 osób i w ostatnim roku zmalała aż o 163 osoby (24%).

Jest to pierwszy rok (w analizowanym okresie 2002 – 2008) tak licznego zmniejszenia się liczby bezrobotnych kobiet. Mniej dynamiczny jest ten wskaźnik dla kobiet zamieszkujących miasto: zmniejszenie liczby bezrobotnych kobiet o 21,4%, znacznie większy i wyznaczający nowy trend zmiany struktury bezrobocia - wskaźnik zmniejszenia liczby bezrobotnych kobiet na wsi: aż o 28,4%.

Dysproporcja między liczbą bezrobotnych kobiet a liczbą bezrobotnych mężczyzn w 2008 roku utrzymywała się na jednakowym, przekraczającym 60% poziomie. Na koniec miesiąca listopada 2008 roku kobiety stanowiły 60% ogółu bezrobotnych. Wskaźnik ten jest szczególnie wysoki w porównaniu do danych dla województwa warmińsko – mazurskiego (53,3%) i kraju (53,6%).

Wykres nr 6: Udział kobiet wśród bezrobotnych

Źródło danych: statystyka UPPO Filia w Dobrym Mieście

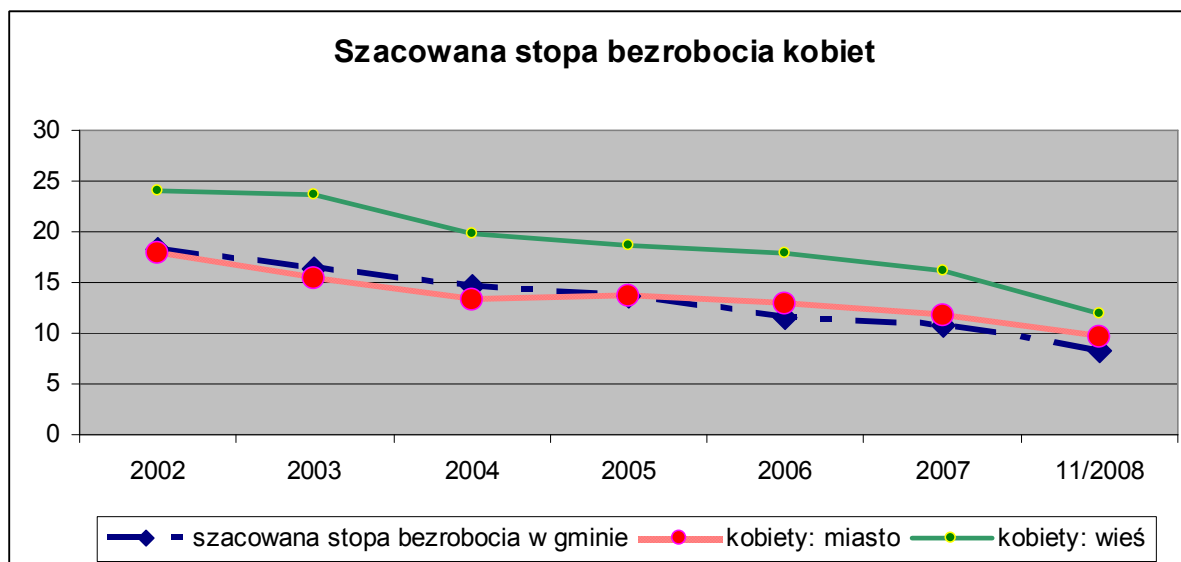
Analiza struktury bezrobocia kobiet, przeprowadzona w diagnozie rynku pracy województwa warmińsko – mazurskiego wskazuje, że bezrobotne kobiety:

- rzadziej niż mężczyźni rejestrują się w urzędach pracy,

- są lepiej wykształcone,
- bardziej zabiegają o zdobycie stażu w zawodzie,
- trudniej jest im podjąć pracę,
- rzadziej niż mężczyźni decydują się na samozatrudnienie.

Powyższą analizę potwierdzają informacje udzielone przez UPPO Filia w Dobrym Mieście o dużym zaangażowaniu bezrobotnych kobiet w podnoszenie kwalifikacji na organizowanych przez Urząd kursach, warsztatach, programach staży zawodowych. Niestety kobietom znacznie trudniej jest znaleźć pracę na lokalnym rynku.

Wykres nr 7: Dynamika zmian poziomu bezrobocia kobiet w Gminie Dobre Miasto
(porównanie do średniej stopy bezrobocia w Gminie)

Źródło danych: statystyka UPPO Filia w Dobrym Mieście

2.1.3.6. Oferty pracy

W 2008 roku (stan na 30/11/2008) UPPO Filia w Dobrym Mieście posiadało łącznie **534 oferty pracy**, tj. średnio po **48,5 oferty** w każdym miesiącu

Dla porównania średnia miesięczna liczba ofert pracy dostępnych w UPPO F/Dobre Miasto wynosiła:

- w roku 2003 – 60,42 (średnio na 100 bezrobotnych 3,6 oferty)
- w roku 2004 – 49,33 (średnio na 100 bezrobotnych 3,1 oferty)
- w roku 2005 – 49,33 (średnio na 100 bezrobotnych 3,5 oferty)
- w roku 2006 – 50,41 (średnio na 100 bezrobotnych 4,2 oferty)

- w roku 2007 – 45,7 (średnio na 100 bezrobotnych 4,2 oferty)
- w roku 2008 – 48,5 (średnio na 100 bezrobotnych 5,8 oferty).

2.1.3.7. Podjęcia pracy

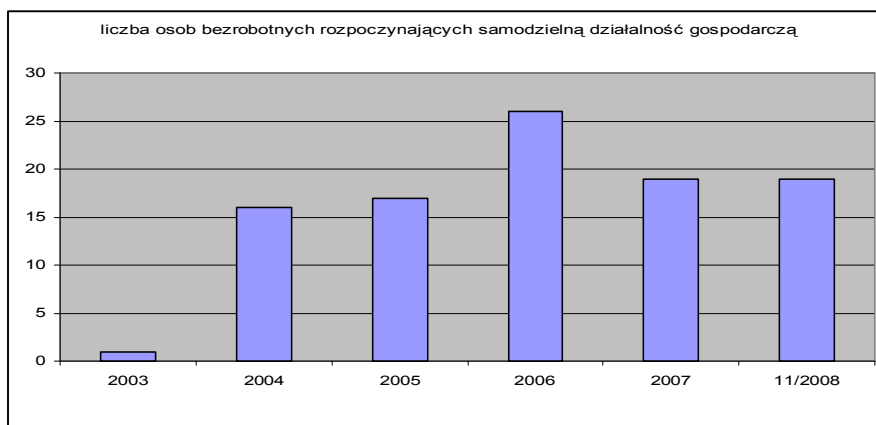
Podjęcia pracy są podstawową przyczyną wyłączeń bezrobotnych z ewidencji bezrobotnych. Kategoria ta obejmuje wszystkie formy podejmowania pracy przez bezrobotnych, tzn. pracy subsydiowanej (prac interwencyjnych, robót publicznych, otrzymanie przez bezrobotnych pożyczki na uruchomienie własnej działalności gospodarczej itd.) oraz pracy niesubsydiowanej, w tym pracy sezonowej.

W roku 2008 r. wśród osób bezrobotnych podjęło pracę ogółem 738 osób, w tym:

- ▶ z własnej inicjatywy – 490 osób (66,4%),
- ▶ skierowani przez Urząd Pracy – 246 osób (33,3%),
 - stała – 54 osoby,
 - prace interwencyjne – 52 osoby,
 - prace sezonowe – 90 osób,
 - roboty publiczne – 33 osoby,
 - praca subsydiowana (zakład pracy chronionej) – 1 osoba,
 - refundacja kosztów doposażenia – 7 osób.

Ponadto w 2008 roku **19 osób** podjęło samodzielną działalność gospodarczą i otrzymało dotację na jej uruchomienie .

Wykres nr 8: Liczba osób bezrobotnych rozpoczynających samodzielną działalność gospodarczą

Źródło danych: statystyka UPPO Filia w Dobrym Mieście

2.1.3.8. Zasiłki

Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku na koniec listopada 2008 roku wyniosła **281 osób** i obecnie stanowi **33,3 % ogółu bezrobotnych**.

Porównując powyższe dane do struktury bezrobocia w latach 2003 - 2008 należy stwierdzić, że z każdym rokiem spada liczba osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku.

2.1.3.9. Długotrwale bezrobotni

Za osoby długotrwale bezrobotne uznawane są osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat.

Na koniec listopada 2008 roku udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie wyniósł 44,4% i jest on znacznie niższy niż średnia w województwie warmińsko – mazurskim ((67,1%) i kraju (66%).

2.1.4. Rolnictwo

Powierzchnia użytków rolnych w gminie wynosi 13.193 ha (51,64%), w tym gruntów ornych 8573 ha, zaś łąk i pastwisk (użytków zielonych) 4.156 ha. Sady zajmują powierzchnię ok. 32 ha. Większość gruntów ornych to gleby średnie i słabe, które są zaliczane do klas IV – VI jedynie ok. 1.800 ha to gleby klas I – III. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w gminie Dobre Miasto wynosi 10 ha.

Tabela nr 2. Struktura wielkości gospodarstw rolnych

Wielkość	2001		2003		2008	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
do 5 ha	320	44,7	375	46,5	440	54,3
5 – 50 ha	372	52,0	384	49,9	360	44,4
> 50 ha	24	3,3	27	3,6	11	1,3
Razem	716	100	786	100	811	100

Źródło danych: statystyka Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście

Rolnictwo jest silnie rozdrobnione, bez większych tendencji do powiększania areалу gospodarstw. Struktura wielkości gospodarstw jest niekorzystna, a rozdrobnienie jest znacznie większe niż przeciętne w województwie warmińsko – mazurskim.

Należy podkreślić, że na przestrzeni ostatnich lat znacznie zmalała liczba gospodarstw o powierzchni ponad 50 ha, których w roku 2008 jest tylko 11.

2.1.5. Działalność gospodarcza

Dobre Miasto jest ośrodkiem administracyjnym miejsko – wiejskiej Gminy Dobre Miasto. Pełni również rolę regionalnego ośrodka obsługi ludności i podmiotów gospodarczych, w związku z bardzo dobrym wyposażeniem w instrumenty obsługi, do których należą: sieć usługowa, komunikacyjna, instytucje finansowe, oświatowe, sportowo – rekreacyjne (w tym otwarty w 2008 roku wielofunkcyjny obiekt pływalni krytej: basen „Na Fali”), kulturalne, urzędy.

Instytucje te obsługują przyległe Gminy: Lubomino, Świątki, Dywity oraz Jeziorany.

Dobre Miasto zaliczane jest do miejscowości średnio uprzemysłowionych, przemysłowo – usługowych z uzupełniającą funkcją rolnictwa. Rozwinięta sieć placówek gimnazjalnych (gimnazjum publiczne i niepubliczne) i ponadgimnazjalnych (liceum ogólnokształcące, dwa technika i dwie szkoły zawodowe) sprawia, że miasto pełni również rolę lokalnego centrum edukacyjnego.

Niewątpliwym atutem Gminy jest jej dogodne położenie: nad rzeką Łyną, w bliskiej odległości miasta wojewódzkiego – Olsztyna (27 km), oraz w ciągu komunikacyjnym drogi krajowej prowadzącej do granicy z Rosją w Bezledach (droga nr 51).

W Dobrym Mieście zlokalizowana jest podstrefa Warmińsko – Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, w której obecnie funkcjonuje 8 podmiotów gospodarczych, a dwa kolejne realizują na terenie strefy przedsięwzięcia inwestycyjne.

Ze względu na złożone procedury rozpoczęcia działalności gospodarczej w WSSE, uzależnienie ulg finansowych od wysokości poniesionych kosztów inwestycyjnych i/lub przyrostu zatrudnienia, oraz włączania wykorzystanych ulg do limitów pomocy publicznej coraz mniej przedsiębiorstw zauważa realne korzyści funkcjonowania w strefie.

W roku 2008 odczuwalna na lokalnym rynku pracy jest słabnąca kondycja przedsiębiorstwa działającego w WMSSE, zatrudniającego dotychczas prawie 1000 pracowników.

Niemniej Gmina Dobre Miasto, współpracując z przedsiębiorcami oferuje wsparcie każdego typu działalności przez stosowanie „szybkich ścieżek” proceduralnych i wsparcie w załatwianiu formalności związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej.

Działalność produkcyjna w Gminie Dobre Miasto opiera się przede wszystkim na funkcjonowaniu dużych zakładów przemysłowych, które po okresie transformacji gospodarczej (często pozostając w rękach nowych właścicieli) coraz prężniej rozwijają się i stabilizują pozycję na rynku. Produkty tych zakładów zabezpieczają regionalny i krajowy rynek zbytu, oraz coraz częściej stają się marką znaną na rynku międzynarodowym.

W ostatnich latach coraz stabilniejszy jest również rynek mikro i małych przedsiębiorców, najczęściej prowadzących działalność gospodarczą jednoosobowo.

Liczba przedsiębiorstw utrzymuje się od kilku lat na stabilnym poziomie, dochodząc do 900 zarejestrowanych podmiotów.

Liczbę podmiotów rejestrujących i wyrejestrowujących działalność z ewidencji obrazuje poniższa tabela:

Tabela nr 3: **Wskaźnik koniunktury gospodarczej**

Liczba podmiotów	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (stan na 30/11/08)
Zarejestrowanych	227	85	84	114	113	101	131	102
wyrejestrowanych	154	71	70	101	100	96	107	71
Wskaźnik koniunktury	1,47	1,20	1,20	1,13	1,13	1,05	1,22	1,44

Źródło danych: statystyka Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście

Analiza dostępnych danych GUS (dane roczne w Kategorii Podmioty Gospodarcze dla jednostki terytorialnej Dobre Miasto: podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON) wskazuje stałą tendencję wzrostową liczby przedsiębiorców. W ostatnich dwóch latach zmianie ulega struktura podmiotów pod względem rodzaju prowadzonej działalności:

- nieznacznie spada liczba przedsiębiorców zajmujących się handlem (o ponad 7%),
- w latach 2006-2007 prawie dwukrotnie wzrosła liczba podmiotów działających w sferze usług (obróć i wynajem nieruchomości, obsługa podmiotów gospodarczych). Obecnie w tym obszarze działa prawie 200 podmiotów gospodarczych.

Notowany na rok 2008 znaczący wzrost wskaźnika koniunktury gospodarczej potwierdza silną tendencję rozwoju przedsiębiorczości w Gminie Dobre Miasto, która znajduje przełożenie nie tylko w statystyce, ale przede wszystkim w przestrzeni Dobrego Miasta, która zwłaszcza w centrum miasta wypełnia się placówkami usługowymi (gastronomia, usługi finansowe) i handlowymi.

Bardzo wysoki wskaźnik koniunktury gospodarczej należy skorygować o wpływ na stabilność działalności nowo wdrożonego instrumentu prawnego, umożliwiającego zawieszanie prowadzonej działalności. Przedsiębiorcy, prowadzący działalność sezonową, którzy wielokrotnie rejestrowali i wyrejestrowywali swoje firmy, obecnie je zawieszają w ewidencjach działalności gospodarczej.

2.2. Strategiczne kierunki rozwoju gminy

Strategia Rozwoju Gminy Dobre Miasto jest programowaniem przyszłych działań Gminy, dla których określono cele strategiczne:

1. Poprawa jakości środowiska życia mieszkańców.
2. Wysoka jakość miejsc pracy przez stworzenie korzystnego klimatu gospodarczego, dynamizację rozwoju i wynikowo pełniejsze zabezpieczenie potrzeb mieszkańców.
3. Uzyskanie stabilności gospodarczej.
4. Stworzenie dogodnych warunków osadnictwa dla osób poszukujących lepszych środowiskowych warunków życia.

Realizację powyższych celów oparto na zasobach gminy, do których należą: potencjał do rozwoju przemysłu i korzystne połączenie komunikacyjne drogą międzynarodową, dobre wyposażenie infrastrukturalne.

Do słabych, ograniczających rozwój gminy cech zaliczono duży poziom zniszczenia tkanki urbanistycznej i społecznej. Za czynnik hamujący rozwój uznano zbyt duże wsparcie socjalne dla mieszkańców.

Za priorytetowe do realizacji zadania uznano:

- rozwój sfery usług,
- działania inwestycyjne w wyposażenie gminy w sieć infrastrukturalną (zwłaszcza na obszarach koncentracji przemysłu),
- poprawę atrakcyjności zamieszkania i tworzenie warunków do rozwoju osadnictwa podmiejskiego (dla miasta Olsztyna),
- ekonomizację funkcjonowania sieci szkół publicznych.

Warunkiem koniecznym do wykonania tych zadań jest mobilizacja społeczności lokalnej do działań oddolnych, łączenia się z formalne i nieformalne organizacje jak również zaktywizowanie mieszkańców gminy na rzecz rozwoju samorządu gminnego.

2.3. System pomocy społecznej w gminie

Jednym z obszarów polityki społecznej jest pomoc społeczna. Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, środki i możliwości. Wspiera ona osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwia życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc społeczna polega na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Pomoc społeczną w gminie organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

2.3.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście jako instytucja zajmująca się pomocą społeczną w gminie Dobre Miasto.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Dobre Miasto realizuje powołany Uchwałą Nr XXX/86/93 Rady Miejskiej w Dobrym Mieście z dnia 19 marca 1993 r. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście.**

Ośrodek realizuje zadania gminy o charakterze obligatoryjnym i fakultatywnym, zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej oraz zadania wynikające z rządowych i własnych programów osłonowych mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych.

Realizowane przez Ośrodek zadania własne gminy to w szczególności:

- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad ciężko chorym członkiem rodziny,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu,

- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Ośrodek należy w szczególności:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową i ekologiczną.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście, oprócz zadań z zakresu pomocy społecznej, realizuje również zadania wynikające z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Do zadań tych należy:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych,
- przyznawanie i wypłacanie świadczeń osobom uprawnionym do alimentów,
- realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2.3.2. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście

Według stanu na dzień 31.10.2008 r. stałą kadrę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście stanowi 19 pracowników, w tym 3 pracowników w niepełnym wymiarze godzin.

Główną grupę zawodową Ośrodka stanowią pracownicy socjalni, którzy bezpośrednio zajmują się wykonywaniem zadań z zakresu pomocy społecznej. Ośrodek zatrudnia 10 pracowników socjalnych, w tym 8 pracowników zajmuje się pomocą środowiskową w 8 rejonach pracy socjalnej, 1 pracownik koordynuje realizację różnych programów pomocowych ze środków pozyskiwanych z zewnątrz i 1 pracownik socjalny świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Pracownicy socjalni są kadrą dobrze przygotowaną do wykonywania powierzonych zadań. Większość z nich posiada długoletnie doświadczenie zawodowe, wszyscy stale podnoszą swoje kwalifikacje i umiejętności zawodowe poprzez uzyskiwanie kolejnych stopni specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego jak również poprzez udział w różnorodnych szkoleniach.

Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych jest odpowiednia do norm zatrudnienia określonych w ustawie o pomocy społecznej.

Realizacją zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie zajmuje się 1 pracownik. Posiada on odpowiednie przygotowanie zawodowe dzięki ukończeniu różnorodnych szkoleń i kursów kompetencji zawodowych m.in. Studium Pomocy Psychologicznej, Szkoły Rozwiązywania Lokalnych Problemów Alkoholowych organizowanych przez Polskie Towarzystwo Psychologiczne.

Świadczeniami rodzinnymi i alimentacyjnymi zajmuje się 3 pracowników. Oni również posiadają odpowiednie do wykonywanych zadań przygotowanie zawodowe.

Ośrodek zatrudnia również radcę prawnego, który świadczy pomoc w zakresie specjalistycznego poradnictwa prawnego.

Pozostali pracownicy stanowią kadrę realizującą zadania z zakresu spraw organizacyjno-administracyjno-księgowych związanych z działalnością Ośrodka.

2.3.3. Infrastruktura socjalna pomocy społecznej

Właściwa i pełna realizacja zadań pomocy społecznej uwarunkowana jest nie tylko posiadaniem odpowiednio wykwalifikowanej kadry pracowników ale również odpowiedniej infrastruktury oferującej różnego rodzaju usługi socjalne.

Na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia działają znajdujące się w strukturze organizacyjnej Ośrodka następujące komórki organizacyjne:

1. Ośrodek Profilaktyki i Pomocy Rodzinie, do zadań którego należy wspieranie osób z problemami uzależnień od alkoholu i narkotyków, doznających przemocy oraz członków ich rodzin
2. Świetlica Socjoterapeutyczna organizująca zajęcia dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
3. Klub Integracji Społecznej zajmujący się reintegracją społeczną i zawodową osób długotrwale bezrobotnych, oferujący również osobom pozostającym bez pracy zatrudnienie subsydiowane w ramach robót publicznych, prac społecznie użytecznych,
4. Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej oferujący zajęcia dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym,

Infrastrukturę socjalną pomocy społecznej tworzą również inne instytucje i organizacje działające na terenie gminy Dobre Miasto:

1. Dom Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście dysponujący 16 miejscami dla osób starych i przewlekle chorych, będący jednostką samorządu powiatowego ,

2. Punkt Interwencji Kryzysowej w Dobrym Mieście prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie świadczący pomoc i schronienie ofiarom przemocy,

3. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dobrym Mieście prowadzone przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym dla 30 osobowej grupy młodzieży i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,

4. Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Dobrym Mieście prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, dla 14 dzieci z głębszymi upośledzeniami,

5. Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia od Alkoholu w Dobrym Mieście działająca w strukturach ZZOZ w Dobrym Mieście .

Istniejąca na terenie Gminy Dobre Miasto infrastruktura socjalna nie zabezpiecza wszystkich pojawiających się potrzeb.

W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się osoby starsze. Oprócz zapewnienia tym osobom usług opiekuńczych, skierowania i umieszczenia w domu pomocy społecznej, nie ma innej oferty usług środowiskowych umożliwiających przełamanie ich bierności społecznej, poczucia osamotnienia, izolacji i nieporadności życiowej.

Brak jest również infrastruktury socjalnej dla osób bezdomnych. Jej brak wymusza organizowanie innych, zastępczych form pomocy socjalnej.

Bezdomni mieszkańcy gminy umieszczani są w odpowiednich domach dla bezdomnych, schroniskach i noclegowniach funkcjonujących na terenie naszego województwa. Najczęściej, w Domu Odzyskanych dla Życia „Markot” w Marwałdzie lub Noclegowni w Lidzbarku Warmińskim.

2.3.4. Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną

Pomocą społeczną w gminie Dobre Miasto w 2007 roku objęto 1005 rodzin gdzie liczba osób w rodzinach wyniosła 2717. Przyjmując, że w gminie zamieszkuje 16435 osób, świadczeniami pomocy społecznej objęto 16,5% mieszkańców gminy. W 2006 r. z pomocy społecznej skorzystało 1016 rodzin z 2881 osobami. Na przestrzeni ostatnich lat liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Biorąc pod uwagę typy rodzin objętych pomocą, największą grupę stanowią rodziny z dziećmi. Rodziny z dziećmi stanowią ok. 48% wszystkich korzystających z pomocy. Spośród rodzin z dziećmi najwięcej jest rodzin z jednym dzieckiem, tylko niewiele bo ok. 10% to rodziny z czwórką i więcej dzieci.

Niepokoić może natomiast zwiększająca się liczba rodzin niepełnych. Z pomocy społecznej w 2007 r. korzystały 202 rodziny niepełne a ich ilość w porównaniu z 2006 r. istotnie wzrosła. Wskazuje to na poważny problem nietrwałości rodziny. Z obserwacji pracowników socjalnych wynika, że bardzo młodzi ludzie szybko wchodzą w związki, najczęściej nieformalne, szybko decydują się na posiadanie potomstwa, szybko też podejmują decyzję o rozstaniu.

Wśród rodzin korzystających z pomocy liczną grupę stanowią rodziny rencistów i emerytów. Część z tych rodzin, szczególnie jednoosobowych, znalazła się w kręgu podopiecznych pomocy społecznej ze względu na swój wiek i zły stan zdrowia powodujący konieczność korzystania z usług opiekuńczych czy też oczekując na skierowanie do domu pomocy społecznej, jednak większość z tych rodzin korzysta z pomocy z powodu złej sytuacji materialnej. Daje to podstawy sądzić, że osiągnięte przez rencistów i emerytów świadczenia emerytalno-rentowe nie zabezpieczają ich niezbędnych potrzeb życiowych.

Dane w zakresie typów rodzin objętych pomocą przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie		2006 rok		2007 rok	
		Liczba rodzin		Liczba rodzin	
		Ogółem	w tym na wsi	Ogółem	w tym na wsi
Rodziny ogółem		1016	420	1005	417
O liczbie osób w rodzinie	1	312	108	334	119
	2	184	62	190	75
	3	187	81	191	77
	4	157	72	131	66
	5	102	52	100	48
	6 i więcej	74	44	59	32
W tym rodziny z dziećmi ogółem		492	226	469	207
O liczbie dzieci	1	199	82	194	78
	2	157	70	150	66
	3	86	46	78	35
	4	33	19	32	21
	5	9	7	7	5
	6	7	1	8	2

		7 i więcej	1	1	0	0
Rodziny niepełne ogółem			162	60	202	75
	O liczbie dzieci	1	62	25	80	30
		2	53	13	71	25
		3	31	15	26	9
		4 i więcej	16	7	25	12
Rodziny emerytów i rencistów			253	82	275	102
	O liczbie osób	1	108	27	130	39
		2	72	23	83	34
		3	33	13	30	11
		4	40	19	32	18

Źródło: Dane MOPS w Dobrym Mieście wg. sprawozdań MPIPS-03 za 2006 i 2007 r.

Wskazane powyżej rodziny korzystają ze świadczeń pomocy społecznej z różnych powodów. Około 90 % rodzin korzysta z pomocy ze względu na **ubóstwo**. W ustawie o pomocy społecznej za próg ubóstwa przyjmuje się osiągnięcie przez rodzinę dochodu niższego niż 351 zł na osobę. Ubóstwo ma wiele przyczyn, wymiarów i aspektów. Jest ono spowodowane różnymi losowymi wydarzeniami w życiu człowieka np. wypadkami, wynika też z subiektywnych przyczyn zależnych od danego człowieka np. małej zaradności i aktywności ale i patologii społecznych (alkoholizmu, narkomanii), jest też ubóstwo strukturalne, które wynika z zewnętrznych przyczyn gospodarczych: bezrobocia, niskich wynagrodzeń, wysokich cen. Trudno jest oddzielić od siebie przyczyny i konsekwencje ubóstwa gdyż zjawisko to ma charakter przyczynowo skutkowy.

W gminie Dobre Miasto główną przyczyną pozostawania rodzin w ubóstwie jest **bezrobocie** ich członków. Nie jest odosobnionym przypadkiem, że w rodzinie są dwie i więcej osób bezrobotnych. W ostatnich dwóch latach liczba rodzin bezrobotnych korzystających z pomocy spada jednakże w stopniu wolniejszym niż wynika to ze wskaźników odnotowywanych przez Urząd Pracy Powiatu Olsztyńskiego. W kręgu pomocy społecznej pozostały osoby długotrwale bezrobotne, które często pogodzone ze swoją sytuacją nie mają motywacji do podejmowania jakichkolwiek działań, osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych lub z niskimi kwalifikacjami oraz osoby po 45 roku życia. Częściej osobą bezrobotną w rodzinie jest kobieta.

Wspieranie osób bezrobotnych nie może ograniczać się tylko do udzielania świadczeń finansowych i materialnych. Ważne jest podejmowanie różnorodnych działań aktywizujących zawodowo tę grupę osób by w efekcie umożliwić im powrót na rynek pracy.

Następną przyczyną przyznawania pomocy jest **niepełnosprawność** członka rodziny. W naszej społeczności są osoby niepełnosprawne intelektualnie, chore psychicznie, przewlekłe chore, z uszkodzeniami narządu ruchu, głuche, niewidome. Niepełnosprawność zwykle

prowadzi do pogorszenia kondycji finansowej i sytuacji bytowej osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Brak możliwości pracy zarobkowej, duże koszty leczenia i rehabilitacji, bariery architektoniczne, potrzeba opieki ze strony innych osób powodują, że własne dochody osób niepełnosprawnych nie wystarczają na zaspokojenie wszystkich niezbędnych potrzeb. Istotą działań pomocy społecznej w stosunku do tej grupy osób jest udzielanie takiego wsparcia które nie tylko zaspokoi podstawowe potrzeby życiowe, umożliwi samodzielną egzystencję, ale da szansę na aktywność społeczną, powrót do pełnienia właściwych sobie ról społecznych i poprawi jakość życia.

Ze świadczeń pomocy społecznej korzystają również osoby i rodziny dotknięte **długotrwałą i ciężką chorobą**. Za osobę długotrwale chorą uznaje się osobę, która nie jest w stanie przez dłuższy okres czasu uczestniczyć w życiu społecznym. Powodem może być jej stan fizyczny lub psychiczny. W efekcie długotrwałej choroby również następuje pogorszenie sytuacji finansowej i bytowej rodziny ale długotrwała choroba może doprowadzić osoby do zamknięcia się na świat zewnętrzny. Ważne jest więc, oprócz wsparcia umożliwiającego podjęcie właściwej terapii, zapewnienia jej właściwej opieki i pielęgnacji oraz wsparcia psychologicznego.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych to również powód korzystania z pomocy społecznej. Problem ten koncentruje się wokół rodziny. Dotyczy trudności w radzeniu sobie z wychowaniem i opieką nad własnymi dziećmi, czemu towarzyszą również inne problemy tj. uzależnienie, przemoc w rodzinie, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, dysfunkcje rodziny a także nieporadność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Zjawisko bezradności jest ewidentnie niekorzystne. Rodzina jest pierwszą instytucją wychowawczą dziecka. To w niej przebiega proces socjalizacji dzieci, tu kształtuje się ich osobowość i przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psycho-społeczny dziecka. To dzięki rodzinie dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe. Dlatego bardzo ważnym zadaniem pomocy społecznej jest by nie dopuszczać do zaburzeń w strukturze rodziny i jej funkcjonowaniu.

Dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy według poszczególnych powodów ich trudnej sytuacji życiowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 5. Powody przyznania pomocy.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2006 rok		2007 rok	
	Liczba rodzin		Liczba rodzin	
	Ogółem	w tym na wsi	Ogółem	w tym na wsi

Ubóstwo	880	280	897	413
Bezdomność	18	8	14	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	117	85	102	44
Bezrobocie	568	250	536	227
Niepełnosprawność	323	131	340	152
Długotrwała lub ciężka choroba	253	88	275	121
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. i prowadzenia gospodarstwa domowego	169	74	167	68
w tym:				
- rodziny niepełne	123	53	127	51
- rodziny wielodzietne	55	27	46	20
Przemoc w rodzinie	1	0	1	0
Alkoholizm	97	39	103	41
Narkomania	4	0	2	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	23	4	17	4
Zdarzenia losowe	4	2	5	1

Źródło: Dane MOPS w Dobrym Mieście wg. sprawozdania MPIPS-03 za 2006 i 2007 r.

2.4. Źródła podstawowych problemów społecznych i ich identyfikacja

2.4.1. Analiza obszarów polityki społecznej

2.4.1.1. Budownictwo socjalne

Sytuacja mieszkaniowa mieszkańców gminy

1. Mieszkaniowy zasób Gminy Dobre Miasto tworzą lokale mieszkalne znajdujące się w budynkach stanowiących w całości własność Gminy oraz w budynkach wspólnot mieszkaniowych, położonych na terenie miasta Dobre Miasto oraz na terenach wiejskich
2. Na dzień 01 października 2008r. w skład gminnego zasobu mieszkaniowego wchodziły 342 lokale mieszkalne.
3. Łączna powierzchnia użytkowa wymienionych lokali wynosi 13.902,85 m².
4. Z posiadanego zasobu mieszkaniowego zostało wydzielonych 37 lokali, o łącznej powierzchni użytkowej 920,93m², które przeznaczono na wynajem jako lokale socjalne.

Diagnoza obszaru.

Stan techniczny zasobu mieszkaniowego :

- 1) stan 66 lokali można określić jako dobry ,
- 2) 261 lokali wymaga modernizacji i remontu bieżącego lub kapitalnego,
- 3) 15 lokali mieści się w dwóch budynkach kwalifikujących się do rozbiórki.

Wyposażenie lokali w urządzenia infrastruktury technicznej:

- 1) mieszkania o współczesnym standardzie wyposażone w instalację: wodną, kanalizacyjną, w.c. , łazienkę, gaz, c.o. i c.w. - 15 szt.
- 2) mieszkania z brakiem jednego z urządzeń - 51 szt.
- 3) mieszkania z brakiem dwóch urządzeń - 96 szt.
- 4) mieszkania z brakiem trzech urządzeń - 65 szt.
- 5) mieszkania z brakiem czterech urządzeń - 34 szt.
- 6) mieszkania z brakiem pięciu urządzeń - 36 szt.
- 7) mieszkania z brakiem sześciu urządzeń - 8 szt.
- 8) lokale socjalne - 37 szt.

Tabela nr 6: Prognoza wielkości mieszkaniowego zasobu w poszczególnych latach:

Rok	Ilość lokali mieszkalnych	Ilość lokali socjalnych
2009	325	39
2010	305	44
2011	285	49
2012	265	54
2013	250	59
2014	240	65
2015	230	70
2016	220	75
2017	210	80
2018	205	95

Źródło danych: statystyka Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście

Zidentyfikowane problemy.

1. Zły stan techniczny zasobu mieszkaniowego.

Stan techniczny zasobu, w tym jego wiek oraz stopień zużycia wyznaczają potrzeby remontów bieżących i kapitalnych oraz modernizacji. Zdecydowana większość budynków wymaga modernizacji ze względu na ich wiek, ogólny stan techniczny i konieczność dostosowania do aktualnie obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych. Dotyczy to około ¾ ogólnego stanu zasobu.

2. Brak dostatecznej liczby wolnych lokali dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych najsłabszych grup społecznych.

Z analizy potrzeb mieszkaniowych, przeprowadzonej na podstawie ilości wniosków składanych na przestrzeni ostatnich lat przez osoby ubiegające się o przydział lokalu komunalnego oraz ilości wydanych przydziałów na wynajem lokalu mieszkalnego lub socjalnego wynika, że zapotrzebowanie jest i będzie nadal duże. Przy założonym programie postępującego procesu sprzedaży mieszkań i zmniejszającym się zasobie lokalowym, zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych dla osób ubiegających się o przydział lokalu komunalnego przedłuża się w czasie.

Prognoza potrzeb w zakresie zapewnienia lokali socjalnych dla gospodarstw domowych o niskich dochodach przedstawia się następująco:

- 1) 2009 r. - 35 lokali
- 2) 2010 r. - 30 lokali
- 3) 2011 r. - 30 lokali
- 4) 2012 r. - 25 lokali
- 5) 2013 r. - 20 lokali
- 6) 2014 r. - 20 lokali
- 7) 2016r. - 20 lokali
- 8) 2017 r. - 10 lokali
- 9) 2018 r. - 10 lokali

2.4.1.2. System opieki zdrowotnej

Na terenie gminy Dobre Miasto świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców realizują następujące zakłady:

1. Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej RAMED- usługi z zakresu kompetencji lekarza rodzinnego

2. Niepubliczny Zakład Lecznictwa Otwartego „Poradnia Rodzinna’- usługi z zakresu kompetencji lekarza rodzinnego
3. Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej przy Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej- usługi z zakresu kompetencji lekarza rodzinnego
4. Opieka s c. pielęgniarek i położnych środowiskowo-rodzinnych realizuje zadania z zakresu pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego
5. VITALIS spółka cywilna-realizuje zadania z zakresu pielęgniarstwa szkolnego
6. Falk medycyna –usługi z zakresu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Wszystkie zakłady pozyskują środki z Narodowego Funduszu Zdrowia z którym mają zawarte umowy na świadczenia medyczne.

Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej RAMED funkcjonuje od 2001 roku i świadczy usługi dla około 8500 pacjentów,. W ośrodku pracuje 4 lekarzy specjalistów oraz jeden lekarz w trakcie specjalizacji.

Tabela nr 7: Zasoby kadrowe RAMED

	Specjalizacja I	Specjalizacja II
1.Lek.med	Pediatrya	Medycyna rodzinna
2.Lek.med	Choroby wewnętrzne	Medycyna rodzinna
3.Lek.med.	Pediatrya Dermatologia i wenerologia	
4.Lek.med	Anestezjologia	Medycyna rodzinna

Źródło danych: statystyka Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście stanowisko ds. ochrony zdrowia

Zakład zatrudnia na pełnym etacie trzy pielęgniarki praktyki z których jedna posiada specjalizację z zakresu pielęgniarstwa pediatrycznego ,jedna z zakresu pielęgniarstwa zachowawczego i jedna posiadająca kurs pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego. Wszystkie pielęgniarki posiadają uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych.

Od 2008 roku ośrodek realizuje Programy Profilaktyki Chorób Układu Krążenia oraz Chorób Odytoniowych- finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Niepubliczny Zakład Lecznictwa Otwartego Poradnia Rodzinna funkcjonuje również od 2001 roku i świadczy usługi dla około 6500 pacjentów. W ośrodku pracuje 4 lekarzy .

Tabela nr 8: Zasoby kadrowe

	Specjalizacja I	Specjalizacja II
1.Lek. med	Pediatrya	
2.Lek med	Pediatrya	

3.Lek med	Choroby wewnętrzne	Reumatologia, Medycyna rodzinna
4.Lek med	Choroby wewnętrzne	

Źródło danych: statystyka Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście stanowisko ds. ochrony zdrowia

Zakład zatrudnia na pełnym etacie trzy pielęgniarki praktyki, w tym jedną posiadającą specjalizację z pielęgniarstwa pediatrycznego. Wszystkie pielęgniarki posiadają uprawnienia do wykonywania szczepień ochronnych.

Od 2008 ośrodek realizuje Program Profilaktyki Chorób Układu Krążenia.

Zadania z zakresu pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnego realizuje na terenie gminy spółka cywilna „Opieka”, którą tworzy osiem pielęgniarek posiadających ukończony kurs pielęgniarstwa środowiskowo –rodzinnego. Pielęgniarki obejmują opieką około 16000 osób i świadczą usługi przede wszystkim w terenie. Od 2008 realizują program profilaktyki gruźlicy

Zadania z zakresu medycyny szkolnej realizuje Witalis. Spółkę tworzą dwie pielęgniarki, które obejmują opieką ponad 2000 uczniów szkół podstawowych, gimnazjum i szkół średnich na terenie gminy.

Zadaniem stojącym przed samorządem gminnym jest aktywne włączanie się w działania mające na celu podniesienie potencjału zdrowia (kapitału zdrowia) dużych zbiorowości. Najważniejsze dwa kierunki działań powiększające potencjał zdrowia obejmują;

- osiągnięcie korzystnych ,prozdrowotnych zmian w stylu życia jednostki i zbiorowości
- kształtowanie sprzyjającego zdrowiu środowiska życia.

Publiczne placówki medyczne w Gminie Dobre Miasto:

PORADNIA PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ:

- dwóch lekarzy ze specjalizacją z interny, w tym jeden z lekarzy z dodatkową specjalizacją z diabetologii ,drugi w trakcie specjalizacji z kardiologii,
- dwóch lekarzy w trakcie specjalizacji z interny, w tym jeden z 10 letnim stażem pracy w Podstawowej Opiece Zdrowotnej,
- lekarz ze specjalizacją z położnictwa i ginekologii z 10 letnim stażem pracy w Podstawowej Opiece Zdrowotnej.

Wszyscy lekarze spełniają wymagania kwalifikacyjne i staż pracy uprawniający do świadczenia usług w Poradni POZ.

- pielęgniarka – kurs szczepień ochronnych,

ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ:

poradnia chirurgiczna – liczba porad – 6740 (I-XI 2008)

- poradnia neurologiczna – liczba porad – 915 (I-XI 2008)
- poradnia dermatologiczna – liczba porad – 1596 (I-XI 2008)

- poradnia chorób płuc i gruźlicy – liczba porad – 638 (I-XI 2008)
- poradnia endokrynologiczna – liczba porad – 1305 (I-XI 2008)
- poradnia położniczo -ginekologiczna – liczba porad –3518 (I-XI 2008)
- poradnia otolaryngologiczna – liczba porad – 1026 (I-XI 2008)
- poradnia zdrowia psychicznego – liczba porad – 1696 (I-XI 2008)
- poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu – 2720 porad (I-XI 2008)

W strukturze Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej – w zakresie stacjonarnej opieki zdrowotnej znajduje się:

- **oddział chorób wewnętrznych** – 30 łóżek , w tym 2 łóżka intensywnego nadzoru kardiologicznego, liczba osób hospitalizowanych - 1411 (I-XI 2008), z tego z terenu Miasta i Gminy Dobre Miasto – 963. Średniomiesięcznie w oddziale przebywa ok. 150 osób,
- **Zakład Opiekuńczo – Lecznicy** – 34 łóżka, liczba osób hospitalizowanych - 161 (I-XI 2008), z tego z terenu Miasta i Gminy Dobre Miasto - 27. Średniomiesięcznie w ZOL przebywa ok. 44 osoby. Do Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego przyjmowani są pacjenci z terenu Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

Zakład Opiekuńczo – Lecznicy to forma opieki długoterminowej , całodobowej, której głównym celem jest kontynuacja leczenia, rehabilitacji, pielęgnacji po ostrej formie leczenia szpitalnego umożliwiającą po zakończeniu pobytu w ZOL – funkcjonowanie lub kontynuowanie leczenia, rehabilitacji i opieki w warunkach domowych,

- **Zakład Opiekuńczo – Lecznicy Psychiatryczny** – 30 łóżek , liczba osób hospitalizowanych - 53 (I-XI 2008), z tego z terenu Miasta i Gminy Dobre Miasto –13. Średniomiesięcznie w ZOL-P przebywa ok. 32 osoby. Do Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego Psychiatrycznego przyjmowani są pacjenci z terenu Województwa Warmińsko – Mazurskiego. Zakład Opiekuńczo – Lecznicy Psychiatryczny to forma opieki długoterminowej psychiatrycznej, całodobowej, której celem jest leczenie , rehabilitacja i pielęgnacja osób z przewlekłymi zaburzeniami zachowania i innymi nieostrymi zaburzeniami psychicznymi.

Z analizy składanych wniosków o umieszczenie osób w ZOL i ZOL-P wynika że wiele z tych osób kwalifikuje się do pobytu Domu Pomocy Społecznej lub środowiskowej opieki społecznej.

W okresie ostatniego półrocza Narodowy Fundusz Zdrowia zaostrzył kryteria kwalifikacji pacjentów do Zakładu Opiekuńczo –Leczniczego, stąd należałoby rozważyć rozwój form opieki środowiskowej społecznej lub medycznej, albo zwiększenie miejsc w Domu Pomocy Społecznej.

- **Laboratorium Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej** wykonuje badania z zakresu analityki ogólnej, biochemii, hematologii, serologii i transfuzjologii, koagulologii, immunochemii.

- **Zespół Ratownictwa Medycznego** typu podstawowego z obsadą dwóch ratowników medycznych i kierowcą. Liczba wyjazdów w okresie od I- XI 2008 wynosi – 1568. Obszar działania Zespołu Ratownictwa Medycznego – miasto i gmina Dobre Miasto, gmina Świątki, część miejscowości gmin: Lubomino, Łukta, Jonkowo, Dywity.

Zidentyfikowane problemy

Pogarszający się stan zdrowia mieszkańców gminy jest zjawiskiem obserwowanym w skali makro i podobnie jak w przypadku innych mieszkańców Europy Wschodniej w dużej mierze wynika z nieprawidłowego stylu życia i podejmowania tzw. działań ryzykownych. Chodzi w szczególności o palenie tytoniu, picie alkoholu, zwłaszcza wysokoprocentowego oraz uzależnienie od substancji psychoaktywnych. Mała aktywność fizyczna, siedzący tryb życia oraz niewłaściwa bogatobiałkowa dieta, duże spożycie sodu i węglowodanów prostych sprzyjają otyłości i wpływają negatywnie na stan zdrowia i rozwój chorób tzw. cywilizacyjnych (cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, choroba niedokrwienna mięśnia sercowego).

Uważa się, że styl życia (zachowania zdrowotne) są najważniejszym modyfikowalnym czynnikiem zdrowia.

Środowisko życia populacji jest drugim czynnikiem determinującym stan jej zdrowia. Najistotniejszy negatywny wpływ wywierają ubóstwo, brak wykształcenia, złe warunki pracy, bezrobocie, złe warunki mieszkaniowe (zwłaszcza brak kanalizacji, zagęszczenie w mieszkaniach i konflikty między osobami wspólnie zamieszkującymi.) oraz jakość wody, powietrza, gleby, postępowanie z odpadami, transport, narażenie na szkodliwe czynniki fizyczne i chemiczne.

Ogromne znaczenie ma również dostęp do świadczeń zdrowotnych, zwłaszcza poradni lekarzy rodzinnych, specjalistów oraz profilaktycznych programów zdrowotnych.

Działania na rzecz poprawy systemu opieki zdrowotnej w gminie powinny uwzględniać wszystkie powyższe aspekty wpływające na stan zdrowia społeczeństwa.

Samorząd lokalny wspólnie z placówkami ochrony zdrowia powinien angażować się w działania mające na celu:

- poprawę dostępności do usług medycznych, przede wszystkim z zakresu ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz stomatologii szkolnej (obecnie świadczeń z zakresu stomatologii dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych udziela tylko jeden lekarz dentysta)
- wspólną z NFZ oraz placówkami medycznymi aranżacją programów profilaktycznych zwłaszcza w kierunku wczesnego wykrywania chorób nowotworowych (cytologia, mammografia), chorób układu krążenia, cukrzycy, osteoporozy, chorób odtytoniowych. Szczególnie należy podjąć działania mające na celu pełniejsze korzystanie z badań

profilaktycznych mieszkańcom wsi poprzez zapewnienie środków komunikacji ,kampanię informacyjną oraz organizację badań w miejscu zamieszkania.

- współfinansowanie programów badań przesiewowych dzieci i młodzieży w kierunku wczesnego wykrywania wad postawy i otyłości oraz realizacji zajęć korekcyjnych we wszystkich typach szkół i przedszkoli .
- współfinansowanie szczepień ochronnych nie objętych obowiązkowym kalendarzem szczepień (np. przeciwko meningokokom, pneumokokom, grypie)
- edukację prozdrowotną społeczeństwa i promocję zdrowego trybu życia (organizacja festynów , rajdów, prelekcji, konkursów – działania wspólne z placówkami oświaty)
- motywowanie pracodawców do działań na rzecz poprawy stanu zdrowia pracowników (higiena pracy, współfinansowanie szczepień ochronnych, zachęcanie do aktywności fizycznej poprzez np. organizację imprez sportowych, zakup karnetów na basen itp).
- poprawę dostępności do zakładów opieki zdrowotnej (budowa parkingów przy funkcjonujących ośrodkach zdrowia oraz podjazdu dla inwalidów przy ul. Olsztyńskiej).
- pozyskiwanie środków pomocowych na ochronę zdrowia (Unia Europejska, Bank Światowy itp.).

2.4.1.3. Edukacja i opieka nad dzieckiem

Demografia

Spadkowa tendencja w demografii jest obserwowana również w Gminie Dobre Miasto, chociaż przedstawione w tabeli 1 dane wskazują, że spadek liczby urodzeń stopniowo zatrzymuje się. Prognozy długoterminowe mówią, że kolejne lata przyniosą odwrócenie tendencji.

Tabela 9: Liczba dzieci wg roczników z podziałem na zamieszkałe w mieście i na wsi

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Miasto	123	114	103	111	98	102	94	103	96	99	125
Wieś	72	82	65	72	70	68	44	60	60	51	68

Źródło: Opracowanie własne Urzędu Miejskiego – archiwum Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście

Przedszkola

Na terenie Gminy Dobre Miasto funkcjonują dwa przedszkola publiczne: Przedszkole Samorządowe Nr 1, z siedzibą przy ul. Grudziądzkiej 9a i Przedszkole Samorządowe Nr 2 przy ul. Malczewskiego 7. Przedszkola oferują miejsca dla 200 wychowanków, w których jest 8 sal. Każde z przedszkoli posiada zaplecze kuchenne. Oprócz publicznych placówek od września 2008 funkcjonuje Punkt Przedszkolny obejmujący opieką dzieci w wieku 3-5 lat.

Tabela 10: Zorganizowanie przedszkoli w mieście - stan na dzień 30 września 2008

Nazwa placówki	Liczba dzieci	Liczba oddziałów
Przedszkole Samorządowe nr 1 w Dobrym Mieście	127	5
Przedszkole Samorządowe nr 2 w Dobrym Mieście	74	3
Punkt Przedszkolny „Marysieńka” w Dobrym Mieście	19	1
Ogółem	220	9

Źródło: System Informacji Oświatowej – archiwum Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście

Od listopada 2008 roku, dzięki dotacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki rozpoczęło działalność pierwsze przedszkole wiejskie: MAŁE PRZEDSZKOLE w Jesionowie. Z nieodpłatnego przedszkola korzystają dzieci z Jesionowa i Podleśnej. Przedszkole prowadzi naukę angielskiego, zajęcia gimnastyczne, zajęcia z logopedą, organizuje spotkania integracyjne dla rodzin.

Przy szkołach podstawowych w mieście i na terenie wsi funkcjonują oddziały przedszkolne, w których dzieci sześciolatnie odbywają obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne.

Tabela 11: Liczba dzieci sześciolatków w oddziałach przedszkolnych na dzień 30.09.2008

Nazwa Szkoły	Liczba dzieci
Szkoła Podstawowa nr 1 w Dobrym Mieście	28
Szkoła Podstawowa nr 2 w Dobrym Mieście	20
Szkoła Podstawowa w Barcikowie	17
Szkoła Podstawowa w Orzechowie	2
Szkoła Podstawowa w Jesionowie	1
Szkoła Podstawowa w Piotraszewie	2
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Smolajnach	5
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Głotowie	2
Ogółem	77

Źródło: Arkusze organizacji szkół – archiwum Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście

W większości przypadków w szkołach wiejskich opiekę w oddziałach przedszkolnych znajdują również chętne dzieci pięcioletnie

Analiza uogólniona powyższych danych wskazuje, że opieką przedszkolną w grupie dzieci od 3 do 6 lat jest objętych 49% populacji, jednakże w grupie 3-5 - latków wskaźnik wynosi ok. 36%.

Szkoły Podstawowe

Organizacja szkół podstawowych w chwili obecnej przedstawia się, jak w tabeli nr 2. W trzech szkołach wiejskich nauka odbywa się w klasach łączonych.

Tabela 12: Zorganizowanie szkół w roku szkolnym 2008/09

Lp.	Szkoła	Liczba uczniów	Liczba oddz.	Średnio w oddziale	Liczba dzieci w	Liczba oddz. 0	Ogółem dzieci
1	SP1	196	8	24,5	28	1	224
2	SP2	389	17	22,9	20	1	409
3	SP3	157	6	26,2	-	-	157
4	SP Barcikowo	85	6	14,2	13	1	98
5	SP Jesionowo	41	3,5	11,7	1	0,5	42
6	SP Orzechowo	32	3,5	9,1	2	0,5	34
7	SP Piotraszewo	30	3,5	8,6	5	0,5	35
RAZEM		930	47,5	19,6	69	4,5	999

Zródło: System Informacji Oświatowej – archiwum Urzędu Miejskiego

W obwodach szkół Nr 1 i Nr 2 w Dobrym Mieście oraz w Barcikowie funkcjonują szkoły niepubliczne, do których uczęszcza:

- w Smolajnach – 30 uczniów
- w Głotowie – 27 uczniów
- w Cerkiewniku – 9 uczniów

Gimnazja

W funkcjonujących w Dobrym Mieście dwóch gimnazjach uczy się łącznie 628 uczniów. Są to praktycznie wszyscy uczniowie z gminy, dowożeni do szkół na koszt gminy. Stan zorganizowania gimnazjów przedstawiono w tabeli nr 3.

Tabela nr 13: Gimnazja wg stanu na 30 września 2008.

Szkoła	2008/09		
	L. uczniów	L. oddziałów	Śr. na oddział
Gimnazjum Publiczne	457	21	21,8
Gimnazjum niepubliczne	171	7	24,4
łącznie	628	28	22,4

Zródło: System Informacji Oświatowej – archiwum Urzędu Miejskiego

Kadra nauczycielska

W przedszkolach i szkołach jest zatrudnionych łącznie 242 nauczycieli, w tym pełnozatrudnionych 161 osób. Kwalifikacje nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych w Gminie Dobre Miasto są wysokie. Pokazano to w tabeli 4.

Tabela nr 14: Odsetek nauczycieli wg wykształcenia i stopnia awansu zawodowego

Wykształcenie	Stopień awansu zawodowego			
	stażysta	kontraktowy	mianowany	dplomowany
magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym	3,7%	19,6%	33,8%	31,8%
wyższe zawodowe, licencjat z przygotowaniem pedagogicznym	1,9%	2,7%	2,3%	0,5%
kolegium nauczycielskie	1,3%	0%	0,5%	0%
pozostałe	0%	0%	1,9%	0%

Źródło: System Informacji Oświatowej – archiwum Urzędu Miejskiego

O ile kwalifikacje do nauczania przedmiotów są wysokie, to ciągle za mało jest specjalistów do kształcenia specjalnego oraz do prowadzenia specjalistycznych zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Wyniki sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych

Efekty pracy dydaktycznej szkół są od kilku lat oceniane w systemie sprawdzianów zewnętrznych. Wyniki uzyskiwane przez szkoły z naszej gminy są niezadowolające, a działania naprawcze nie są w pełni skuteczne. W tabeli nr 4 przedstawiono wyniki szkół w dziewięciostopniowej skali staninowej.

Tabela 15 Wynik sprawdzianów publicznych egzaminów i szkół publicznych w Gminie Dobre Miasto w ostatnich dwóch latach

Szkoła	Poziom wyników (stanin)	
	2007 rok	2008 rok
SP nr 1 w Dobrym Mieście	średni (5)	nżej średni (4)
SP nr 2 w Dobrym Mieście	nżej średni (4)	wyżej średni (6)
SP nr 3 w Dobrym Mieście	bardzo niski (2)	średni (5)
SP w Barcikowie	wyżej średni (6)	nżej średni (4)
SP w Jesionowie	nżej średni (4)	niski (3)
SP w Orzechowie	bardzo niski (2)	wysoki (7)
SP w Piotraszewie	niski (3)	średni (5)
Gimnazjum (część humanistyczna)	bardzo niski (2)	niski (3)
Gimnazjum (część mat-przyr)	niski (3)	niski (3)

Źródło: Raport z egzaminów - <http://wynikiegzaminow.pl>

Pogłębiona, wieloletnia analiza wskazuje na nieokreślone na tym etapie bariery rozwoju, których nie są w stanie przełamać dotychczasowe działania naprawcze realizowane przez szkoły i poszczególnych nauczycieli.

Zidentyfikowane problemy

1. Niski stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej, zwłaszcza na obszarach wiejskich.
2. Niski poziom wiedzy uczniów w zakresie przedmiotów matematyczno – przyrodniczych.
3. Brak efektywnych instrumentów wspierania ucznia w formie zajęć pozalekcyjnych (rozwijających zainteresowania i likwidujących bariery edukacyjne).
4. Niedostateczna liczba placówek kształcenia ustawicznego zwłaszcza w zakresie kształcenia osób dorosłych.
5. Zauważalne problemy wykluczenia społecznego w szkołach: izolacja uczniów gorzej uczących się, brak wykształconych instrumentów samopomocy uczniowskiej.
6. Niedostateczny poziom kształcenia na obszarach wiejskich.
7. Brak instrumentów wspierania osób szczególnie wykształconych, zwłaszcza z rodzin

2.4.1.4. System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi

Osoby starsze

Przy powszechnym zjawisku występowania procesu starzenia się społeczeństwa, problem opieki nad osobami starszymi staje się coraz poważniejszy. Niekorzystnym zjawiskiem jest również liczba osób całkowicie samotnych. Osobom takim należy zagwarantować dostępność do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych oraz intelektualnych i zdrowotnych. Ludzie starsi i samotni potrzebują szczególnego rodzaju wsparcia-jak najdłuższe utrzymanie ich we własnym środowisku. Należy podejmować działania które ułatwią im życie, a także wydłużają okres ich samodzielności społecznej.

Problemy ludzi starszych i próby ich rozwiązywania to nie tylko kwestia ekonomiczna, choć bez wątpliwości samowystarczalność finansowa osób starszych warunkuje możliwość podejmowania działań w innych sferach życiowych. Niezbędna jest jednak koncentracja wysiłków na rzecz jakości życia osób starszych. Wraz ze zmianami w strukturze wydatków społecznych państwa istnieje konieczność wypracowania nowych form świadczeń, a także zmian w świadomości ludzkiej. Wciąż jest powszechne myślenie o osobach starszych jako o wymagających stałej pomocy z powodu zniechęcenia, braku środków na utrzymanie, utraty zdolności w rozwiązywaniu własnych problemów czy źle znoszących i akceptujących zmiany. Rzadko widzi się w tej grupie kapitał ludzki, który można, a nawet trzeba, wykorzystać dla pożytku społecznego.

Do przyczyn demograficznego starzenia się społeczeństw należą przede wszystkim:

- spadek liczby urodzeń, co powoduje zmniejszenie udziału młodszej części społeczeństwa w ludności ogółem,

- spadek umieralności,
- wydłużenie okresu ludzkiego życia,
- procesy migracyjne.

Starzenie się ludności stawia nowe wyzwania dotyczące opieki nad osobami, których zdrowie, zgodnie z fizjologią, podlega stałemu procesowi powolnej lub przyspieszonej degradacji.

Tabela nr 16. Ludzie starsi w Polsce w latach 1950-2000.

Wiek	Ogółem	W tym:		Z liczby ogółem:		
		mężczyźni	miasta	w tym: mężczyźni	wieś	w tym: mężczyźni
65 lat i więcej	12,3	4,7	11,7	4,4	13,3	5,2
65-69	4,2	1,8	4,1	1,7	4,2	1,8
70-74	3,6	1,4	3,4	1,3	3,9	1,6
75-79	2,5	0,9	2,3	0,8	2,8	1,0
80 i więcej	2,0	0,6	1,9	0,6	2,4	0,8

Zródło danych: A. Leszczyńska Rejchert, „Człowiek starszy i jego wspomaganie-w stronę pedagogiki starości”, Olsztyn 2006

Według aktualnej prognozy demograficznej udział osób w wieku poprodukcyjnym w 2030 roku osiągnie poziom 26,9%, a w wieku 75 i więcej lat, wśród ludności ogółem wzrośnie do 11,3%, czyli podwoi się. W starzeniu się społeczeństwa największy ma być udział kobiet-13,8%.

Na terenie gminy Dobre Miasto osoby starsze, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych korzystają z pomocy w formie usług opiekuńczych. W 2007 roku z pomocy w prowadzeniu gospodarstwa korzystały 83 osoby, natomiast w 2008 roku przewidziano świadczenie usług opiekuńczych dla 85 osób (dane MOPS w Dobrym Mieście). Ośrodek posiada informacje mówiące, że wiele osób zatrudnia prywatnie opiekunki zajmujące się osobami starszymi. Są to informacje nie badane statystycznie.

Osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej.

W Dobrym Mieście istnieje Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych. Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach

wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających w ilości 16 mieszkańców. Placówka nie zaspokaja potrzeb osób oczekujących na umieszczenie.

Tabela 2. Kierowanie osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych do DPS w Dobrym Mieście w latach 2004-2008.

Lata	Osoby umieszczone	Osoby oczekujące	Liczba miejsc
2004	9	5	21
2005	5	4	21
2006	2	12	19
2007	1	15	16
2008	-	16	16

Źródło danych: Sprawozdanie GUS PS-03.

Osoby niepełnosprawne

Zgodnie z Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych, za osoby niepełnosprawne uznaje się te, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia codzienne życie, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.

W naszej społeczności wyodrębnia się osoby niepełnosprawne intelektualnie, chore psychicznie, przewlekle chore, z uszkodzeniami narządu ruchu, głuche, niewidome. Biorąc pod uwagę dane statystyczne osiągnięte w wyniku Narodowego Spisu Powszechnego Ludności w 2002 r. w Gminie Dobrze Miasto zamieszkuje 2452 osób niepełnosprawnych, w tym 2123 osoby, których niepełnosprawność jest prawnie orzeczona. W stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Gminy oznacza to, że osoby niepełnosprawne stanowią aż 15,2% ludności.

Choroba i niepełnosprawność zwykle prowadzą do pogorszenia kondycji finansowej i sytuacji bytowej osoby niepełnosprawnej i jej rodziny. Brak możliwości pracy zarobkowej, duże koszty leczenia, rehabilitacji, bariery architektoniczne, potrzeba opieki ze strony innych osób powodują, że osoby te często są klientami pomocy społecznej.

Tabela nr 17: Osoby niepełnosprawne według kategorii niepełnosprawności i ekonomicznych grup wieku

Wyszczególnienie	Osoby niepełnosprawne		
	Ogółem	Prawnie	Biologicznie
Ogółem	2452	2123	329
W tym w wieku			
- przedprodukcyjnym	97	62	35
- produkcyjnym	1299	1200	99

- poprodukcyjnym	1056	861	195
------------------	------	-----	-----

Źródło danych: Sprawozdanie GUS PS-03.

Celem głównym działań powinno być tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym oraz w wieku poprodukcyjnym godnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez:

- tworzenie warunków i rozwijanie form pomocy w celu aktywizacji społecznej osób w wieku poprodukcyjnym i niepełnosprawnych,
- przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starszych i niepełnosprawnych,
- aktywizacja środowiska,
- prowadzenie usług opiekuńczych dla różnych grup osób starszych,
- wyrównywanie szans życiowych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez doskonalenie systemu edukacji i przygotowania do pracy osób niepełnosprawnych, a także wspieranie ich na otwartym rynku pracy,
- edukacja ustawiczna formalna i nieformalna.

2.4.1.5. Aktywność społeczna w Gminie Dobre Miasto

Aktywność społeczna mieszkańców Gminy Dobre Miasto mierzona jest liczbą i stopniem aktywności lokalnych organizacji pozarządowych, wśród których dominują stowarzyszenia. Liczbę tę określa w przybliżeniu baza organizacji pozarządowych prowadzona przez Urząd Miejski w Dobrym Mieście, do której w 2008 roku wpisane były 63 organizacje.

Znaczny przyrost liczby organizacji pozarządowych odnotowano w latach 2007 i 2008. W sposób pozytywny zmieniają się również obszary ich działalności: są to organizacje lokalne działające w środowiskach wiejskich, na rzecz mniejszości narodowych, w sferze integracji społecznej.

Wskazany powyżej zakres działalności nowo powstających organizacji pozarządowych określa zmieniający się trend przedmiotu działalności organizacji.

W roku 2003 aktywnie działającymi i posiadającymi potencjał administracyjny były organizacje sportowe: których rejestracja nie wymagała skomplikowanej procedury dokonania wpisu do KRS, sprawozdawczości finansowej itp.

Prężnie działały również organizacje będące filiami lub oddziałami dużych stowarzyszeń o zasięgu wojewódzkim a nawet krajowym, w tym Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne

„Pojezierze”, Związek Kombatantów, Związek Emerytów i Rencistów, „Akcja Katolicka”, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, czy Związek Ukraińców. Zaplecze finansowe funkcjonowania tych organizacji zabezpieczały oddziały macierzyste, co gwarantowało stabilność funkcjonowania, jednak działające w Gminie Dobre Miasto placówki nie posiadały uprawnień dotyczących podejmowania decyzji finansowych i aplikowania o dodatkowe fundusze.

Część tych organizacji, napotykając bariery w dostępności do zewnętrznych środków finansowych (krajowych i unijnych) prowadzi działania, mające na celu uzyskanie samodzielności finansowej.

Swoją działalność rozpoczęły funkcjonujące w formie stowarzyszeń szkoły niepubliczne.

ORGANIZACJE MŁODZIEŻOWE

W późniejszym czasie (2005-2006) grupą aktywnych osób była młodzież: powstało kilka młodzieżowych organizacji pozarządowych: w Dobrym Mieście „Ulica” i „Alter Ego”, na terenach wiejskich Stowarzyszenie GOL w Knopinie, Stowarzyszenie Młodzieżowe „Pod Jesionem”, Stowarzyszenie „Aktywna Młodzież” w Cerkiewniku. W 2007 roku powstało Stowarzyszenie „Osada za Wsią”.

Niestety, część tych organizacji okres aktywnej działalności ma za sobą. Tylko Stowarzyszenie Młodzieżowe „Pod Jesionem” realizuje obecnie zadanie publiczne Gminy Dobre Miasto (prowadzenie świetlicy wiejskiej). Na etapie reaktywacji jest stowarzyszenie na rzecz młodzieży Dobrego Miasta „Alter Ego”

Zanikanie aktywności młodzieżowych organizacji pozarządowych jest zjawiskiem niepokojącym. Pewnym jego wytłumaczeniem jest cykl edukacyjny młodych ludzi: wyjeżdżających na studia, do pracy, tracących kontakt z lokalnym środowiskiem. W ten sposób „zanikły” grupy utworzone i skupiające w organach decyzyjnych wyłącznie ludzi młodych. Często też w zetknięciu z odpowiedzialnością za realizowane zadanie, koniecznością załatwienia spraw w urzędach, banku kończy się zapał młodych ludzi.

ORGANIZACJE „WIEJSKIE”

Od dwóch lat powstaje coraz więcej organizacji działających na wsi, na rzecz lokalnej społeczności. Pierwszym (powstałym jeszcze w 2002 roku) takim stowarzyszeniem było Stowarzyszenie na Rzecz Mieszkańców Piotraszewa, nieco później powstało Koło Gospodyń Wiejskich w Kuniku (w likwidacji), Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Szkoły i Wsi w Barcikowie, „Kochajmy Warmię” w Łęgnie. Obecnie w gminie funkcjonuje 10 organizacji działających na rzecz społeczności wiejskich. Funkcje takich organizacji przejęło również część jednostek OSP (Podleśna, Smolajny), w części zadania na rzecz mieszkańców wsi realizowane są przez stowarzyszenia prowadzące szkoły niepubliczne (Cerkiewnik, Głotowo), czy organizacje kościelne (Głotovia). Obecnie ponad połowa wsi Gminy Dobre

Miasto posiada organizacje pozarządowe które realizują zadania mające na celu integrację mieszkańców, poprawę estetyki wsi, podnoszenie jakości życia.

Tworzenie lokalnych organizacji pozarządowych, działających w małych społecznościach wiejskich jest skutkiem dostępności funduszy na realizację lokalnych inicjatyw, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze wsi, reintegrację i zmiany jakościowe życia w środowisku wiejskim.

„Promowanie inicjatyw oddolnych” to główne hasło i priorytet dwóch programów unijnych: PO Kapitał Ludzki i Programu Operacyjnego Rozwoju Obszarów Wiejskich.

JEDNOSTKI OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ

Wszystkie jednostki OSP są organizacjami pozarządowymi, rejestrowanymi w KRS. Do ich celów statutowych należą działania mające na celu integrację lokalnego środowiska, pobudzanie aktywności dzieci i młodzieży itp. Są to organizacje mające pełen dostęp do funduszy zewnętrznych dotyczących przedsięwzięć realizowanych na rzecz mieszkańców obszaru działania.

Kilka dobromiejskich jednostek OSP od wielu lat aktywnie włącza się w działania wsi: użyczając remizy na działalność świetlicy, budując i dbając o boiska, place zabaw.

JAKIE FUNDUSZE – TAKIE ORGANIZACJE

Obserwowaną tendencją zmian struktury organizacji pozarządowych działających w Gminie Dobre Miasto jest dostępność źródeł finansowania. Im łatwiej jest pozyskać fundusze na dany typ działalności, w tym większym zakresie w danym obszarze powstają organizacje pozarządowe.

Coraz większą pokusą jest tworzenie organizacji pozarządowych, funkcjonujących przy różnych instytucjach w celu umożliwienia im pozyskania dodatkowych środków finansowych na realizację zadań. Do takich organizacji należą:

- działające przy jednostce budżetowej (szkole) Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Rozwoju Gimnazjum Publicznego,
- działające przy jednostce budżetowej (MOPS) Dobromiejskie Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych.

Zidentyfikowane obszary problemowe

Lokalne organizacje pozarządowe opierają swoją działalność statutową o dotacje Gminy Dobre Miasto, pozyskiwane na realizację zadań publicznych.

Pomimo zorganizowanego wsparcia w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych na działalność w formie stałego doradztwa, bieżącego przekazu informacji, pomocy w pisaniu wniosków, aktywność organizacji pozarządowych w tej sferze jest znikoma.

Część organizacji zniechęca się po nieudanej pierwszej próbie pozyskania funduszy, inne nawet nie próbują skonstruować wniosku, licząc często na pracownika urzędu i podkreślając

brak umiejętności w tym zakresie. Z drugiej strony organizacje pozarządowe niechętnie biorą udział w szkoleniach i warsztatach dotyczących pozyskiwania funduszy.

Tylko kilka dobromiejskich organizacji podejmuje próby pozyskania funduszy zewnętrznych na swoją działalność statutową, co jest niepokojące przy tak dużej dostępności różnych funduszy i programów wsparcia.

2.4.1.6. Bezpieczeństwo publiczne

Poziom przestępczości jest w Dobrym Mieście stosunkowo niski. Obserwuje się następujące negatywne zjawiska:

- Zwiększająca się ilość wybryków chuligańskich,
- Brak skutecznych programów wychowawczych w szkołach,
- Niedostateczna działalność prewencyjna policji,
- Brak zintegrowanego systemu ratownictwa,
- Niedostateczna ilość pieszych patroli policyjnych.

Skuteczność organów, w których gestii pozostaje dbanie o bezpieczeństwo publiczne, uzależniona jest zarówno od kwalifikacji funkcjonariuszy, jak i warunków ich pracy. Wobec niewystarczających nakładów na działalność policji i straży pożarnej, konieczne jest dofinansowywanie przez gminę konkretnych zakupów majątkowych, w celu utrzymania porządku publicznego.

Policja

Komisariat Policji w Dobrym Mieście obejmuje swym zasięgiem obszar gmin: Dobre Miasto, Dywity, Jonkowo i Świątki. Ogółem zatrudnionych jest 30 osób, z czego 3 etaty przeznaczone są dla potrzeb gminy Świątki.

Przestępczość na terenie gminy Dobre Miasto nie odbiega w sposób znaczący od średniej dla całego powiatu olsztyńskiego.

Straż pożarna

Teren gminy pod względem ochrony przeciwpożarowej jest zabezpieczony przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym przede wszystkim przez OSP Dobre Miasto – wyposażone w 3 samochody ratowniczo-gaśnicze, należące do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Na terenie gminy Dobre Miasto funkcjonuje 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Z analizy ich działalności wynika, że liczba pożarów i miejscowych zagrożeń ustabilizowała się.

Obserwuje się niepokojące zjawisko wzrostu ilości pożarów na skutek zapalenia się sadzy w kominach.

Poza podstawową działalnością statutową OSP prowadzą również pracę z młodzieżą poprzez Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze. Zrzeszonych jest w nich 109 członków (48 dziewcząt i 61 chłopców). Biorą oni udział w regularnych zajęciach poświęconych profilaktyce przeciwpożarowej oraz uczą się obsługi sprzętu gaśniczego.

Przestępczość

Rok 2007

- interwencje domowe ogółem – 462
- procedura NK – 24
sprawcami byli:
 - mężczyźni – 22
 - kobiety – 2
- liczba sprawców pod wpływem alkoholu – 11
- wygenerowana liczba osób pokrzywdzonych w odniesieniu do w/w liczby procedur NK i liczby sprawców:
 - kobiety – 23
 - mężczyźni – 3
 - dzieci do lat 13 – 16
 - dzieci od 13 do 18 lat – 8

Na chwilę obecną procedura NK realizowana jest w 20 rodzinach przez dwóch dzielnicowych.

W związku z realizacją procedury NK na podstawie obowiązujących przepisów, z własnej inicjatywy, na skutek reakcji podmiotów zewnętrznych w bieżącym roku zrealizowano:

- przekazano informacje do:
 - Ośrodków Pomocy Społecznej – 6
 - GKRPA – 5
 - Innych (np. sądy, PCPR) – 5

Od 2008 roku można stwierdzić, że zintensyfikowano działania w tym zakresie mając uzasadnione przypuszczenia, że zagadnienie nie do końca jest absorbowane i obejmowane działaniami na to ukierunkowanymi.

Podstawowych czynników takiego stanu rzeczy można dopatrywać się w:

- okrojonym stanie osobowym w strukturze dzielnicowych,
- braku przepływu informacji pomiędzy podmiotami zajmującymi się tym zagadnieniem,
- zbyt ogólnikowym i nie do końca dokładnym zdiagnozowaniu zjawiska.

Powyższe znalazło odzwierciedlenie w obecnych statystykach z 10 miesięcy 2008 roku, gdzie przedstawia się to następująco:

- interwencje domowe ogółem –
- procedura NK – 44
sprawcami byli:
 - kobiety – 1
 - mężczyźni – 43
- liczba sprawców pod wpływem alkoholu – 23
 - kobiety – 0
 - mężczyźni – 23
- wygenerowana liczba pokrzywdzonych:
 - kobiety – 41
 - mężczyźni – 6
 - dzieci do lat 13 – 24
 - dzieci od 13 do 18 lat – 10

Niezaprzeczalnie zbieżne z powyższą tematyką i generującą ją, są zachowania społeczne wśród młodzieży, gdzie oprócz czynników psychologicznych, predyspozycji psychicznych, wpływu grup społecznych, należy też dopatrywać się dysfunkcyjności podstawowej komórki społecznej, jaką jest rodzina.

W tym przypadku dokonano porównania lat 2006 i 2007, na przykładzie zjawisk świadczących o demoralizacji dzieci i młodzieży, co przedstawia się następująco:

- rok 2006
 - na terenie szkoły: - 9 przypadków w Dobrym Mieście
 - 20 przypadków w całej jednostce
 - poza szkołą: - 5 przypadków w Dobrym Mieście
 - 15 przypadków w całej jednostce
- rok 2007
 - na terenie szkoły: - 2 przypadki w Dobrym Mieście
 - 5 przypadków w całej jednostce
 - poza szkołą: - 36 przypadków w Dobrym Mieście
 - 50 przypadków w całej jednostce

W przypadku osób nieletnich ujawnionych jako sprawcy czynów karalnych (w 2007r.) czyli najprościej mówiąc sprawców przestępstw (pomijając czyny świadczące o demoralizacji) stwierdzono:

- 85 czynów karalnych popełnionych przez 61 nieletnich, w których to przypadkach sprawy zostały skierowane do SRWRiN w Olsztynie.

2.4.1.7. Patologie społeczne

Alkoholizm

Szacuje się, że w naszej gminie liczba uzależnionych od alkoholu wynosi ok. 500 osób. Dodając do tego osoby współuzależnione i dzieci pochodzące z tych rodzin – to liczba osób, których dotyka problem uzależnienia od alkoholu bezpośrednio i pośrednio wynosi ok., 3.000 – 3.200 co stanowi 20% ogółu mieszkańców Gminy Dobre Miasto.

Nie bez znaczenia jest także liczba osób nadmiernie pijących (ok.2000 osób), co stanowi 12-13% ogólnej liczby mieszkańców.

Z badań wynika, że ok.20% nastolatków nadużywa alkoholu w sposób przynoszący poważne szkody dla ich rozwoju fizycznego, psychicznego i moralnego. Stale też wzrasta agresja wśród nieletnich potęgująca zjawiska przemocy w szkole, na ulicach i w domu.

Zmniejszenie skali spożywania alkoholu przez młodzież i dorosłych powinno być głównym celem podejmowanych działań.

Osiągnięcie celu głównego możliwe będzie poprzez realizację następujących zadań:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychospołecznej i prawnej dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe.
3. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Narkomania

W ostatnich latach uzależnienia od środków odurzających uległo zasadniczym przemianom zarówno w aspekcie jakościowym, jak i ilościowym.

Narkotyki są łatwo dostępne dla wszystkich zainteresowanych stosowane przez całe grupy społeczne. Współczesne rozmiary narkomanii sprawiają, że musi być ona oceniana i zwalczana jako jedna z najbardziej niebezpiecznych chorób cywilizacyjnych.

Konsekwencje narkomanii dotyczą nie tylko jednostek, ujemnie wpływają także na życie społeczne, powodując szereg wymiernych strat ekonomicznych zaprzepaszczenie wartości nie dających się przeliczyć na pieniądze.

Obowiązek realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii należy do zadań własnych gminy i wynika z art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r.

Daje się wyraźnie zauważyć ogólne zapotrzebowanie na informację i szkolenia w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii.

Z badań ankietowych przeprowadzonych w 2006 roku na reprezentatywnych próbach uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych, których celem był pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, wynika że:

Spośród uczniów trzecich klas gimnazjum, choć raz w życiu palił marihuanę lub haszysz co czwarty chłopiec (23%) oraz co ósma dziewczyna (13%). Wśród uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych do kontaktu z narkotykami przyznaje się 38% chłopców i 32% dziewcząt. Doświadczenie z narkotykami znacznie częściej mają za sobą starsi uczniowie niż młodsi oraz częściej chłopcy niż dziewczęta (zarówno wiek, jak i płeć są istotnymi zmiennymi różnicującymi).

Celem głównym działań powinno być ograniczenie używania substancji psychoaktywnych oraz związanych z tym zjawiskiem problemów społecznych w Gminie Dobre Miasto .

Osiągnięcie tego celu możliwe będzie poprzez realizację następujących zadań:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych przypadków używania narkotyków.
2. Zmniejszenie rozmiarów używania narkotyków przez młodzież.
3. Zwiększenie skuteczności działań oraz zasobów niezbędnych do radzenia sobie w zakresie narkomanii.

Przemoc w rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia a także do prowadzenia ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, ponadto nakazuje opracowanie i realizację programów ochrony osób doświadczających przemocy oraz korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493).

Z pozyskanych danych wynika, że:

Kiedykolwiek jakiegokolwiek formy przemocy od członka rodziny doświadczył więcej niż co trzeci mieszkaniec gminy (36%). Osób wielokrotnie krzywdzonych przez członków rodziny jest 11%.

Najbardziej rozpowszechnioną formą przemocy jest przemoc psychiczna (31%). Rządziej badani doświadczali przemocy fizycznej (17%), ekonomicznej (8%) oraz seksualnej (3%). Zazwyczaj badani doświadczali tylko jednej formy przemocy (20%), ale co setny (1%) doznał ze strony członka rodziny zarówno przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej jak i seksualnej.

Co piąty mieszkaniec (20%) – wedle uzyskanych deklaracji – był sprawcą przemocy wobec członków swojego gospodarstwa domowego.

Do bycia ofiarami przemocy najczęściej przyznają się kobiety (39%),

Spożywanie alkoholu ma duży wpływ na występowanie przemocy w rodzinach. Okazuje się, że 46% ofiar – niezależnie od rodzaju przemocy – stwierdziło, że przynajmniej raz sprawca był w momencie zdarzenia pod wpływem alkoholu.

Według ofiar, zdarzało się, że sprawcy byli pod wpływem alkoholu w 46% przypadków przemocy fizycznej, 45% przemocy psychicznej, 40% przemocy seksualnej oraz 38% przemocy ekonomicznej

Sprawcy natomiast bardzo niechętnie przyznają się do picia alkoholu przed dopuszczeniem się przemocy wobec członków rodziny – jedynie 15% sprawców się do tego przyznaje.

W przeciwdziałaniu zjawisku przemocy ważne jest

1. Zwiększenie dostępności pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej
2. Zapewnienie różnorodnych form wsparcia socjalnego osobom doświadczającym przemocy
3. Rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz form terapii dla osób doświadczających przemocy
4. Stworzenie lokalnej koalicji na rzecz systemowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie
5. Podniesienie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie

2.4.2 Katalog zidentyfikowanych problemów społecznych gminy Dobre Miasto.

Dokonana analiza obszarów polityki społecznej gminy Dobre Miasto wskazuje na występowanie pewnych istotnych problemów społecznych, które nie pozwalają mówić o całkowicie zrównoważonym rozwoju społecznym Gminy zapewniającym dobrobyt wszystkim swoim mieszkańcom, minimalizującym rozbieżności między nimi i zapobiegającym dezintegracji grup społecznych.

Do zjawisk niekorzystnie wpływających na rozwój gminy należą między innymi **wskaźniki demograficzne:**

- odpływ mieszkańców (zwłaszcza młodych i wykształconych ludzi),
- niski poziom wykształcenia,
- niska gęstość zaludnienia wsi i wynikowo słabe zaopatrzenie mieszkańców wsi w infrastrukturę techniczną, utrudniony dostęp do rynku pracy i edukacji.

Kluczowym problemem społecznym w gminie jest **struktura bezrobocia.**

Czas pozostawania bez pracy osób bezrobotnych wskazuje na występowanie problemu długotrwałego bezrobocia, szczególnie wśród osób z niskim wykształceniem i kwalifikacjami. Aż 44, 4% bezrobotnych pozostaje w rejestrach urzędu pracy przez ponad 12 miesięcy. Najwięcej bezrobotnych to osoby z wykształceniem zawodowym lub bez jakichkolwiek kwalifikacji. Może to świadczyć o niedostosowaniu wyuczonych kwalifikacji do warunków lokalnego rynku pracy. Należy w tej sytuacji stworzyć warunki do podnoszenia i zmiany kwalifikacji w trybie ustawicznym.

Wśród bezrobotnych większość to kobiety. Odnotowuje się również wzrost liczby bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Osoby długotrwale bezrobotne oraz słabo wykształcone mają wyraźne problemy z powrotem na rynek pracy, co oznacza dla nich zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Z analizy danych wynika, że ponad 16% społeczeństwa gminy Dobre Miasto pozostaje w **trudnej sytuacji materialno-bytowej** dlatego też korzysta z różnych świadczeń pomocy społecznej. Złe warunki materialne życia rodzin niejednokrotnie wywierają wysoce degradujący i dezorganizujący wpływ na większość funkcji spełnianych przez rodzinę, szczególnie w stosunku do dzieci wychowujących się w tych rodzinach, przyczyniają się do wzrostu przestępczości, alkoholizmu i różnorodnych patologii społecznych.

Trudności w samodzielnym uczestnictwie w życiu społecznym mają jednoosobowe gospodarstwa domowe, w tym najczęściej **osoby w wieku starszym; emeryci i renciści, osoby przewlekle chore i niepełnosprawne**. To w tych grupach mieszkańców gminy najczęściej zgłaszane jest zapotrzebowanie na pomoc społeczną, z uwagi na ograniczone możliwości samodzielnej egzystencji.

Zauważa się **niewykorzystany potencjał lokalnie działających organizacji pozarządowych**. Przy stosunkowo dużych możliwościach wynikających z programów operacyjnych finansowanych przez Unię Europejską i obowiązujących obecnie uwarunkowaniach prawnych można rozważyć szersze współdziałanie z podmiotami non-profit w zakresie partnerstwa publiczno-społecznego włącznie ze zlecaniem tym podmiotom zadań publicznych.

3. Kierunki rozwoju społecznego gminy Dobre Miasto.

3.1. Wizja

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu gminy, jaki chcielibyśmy osiągnąć w perspektywie długookresowej. Określa ona bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego należy dążyć, wyznacza cele w kontekście podejmowanych przedsięwzięć.

Wizją rozwoju społecznego gminy Dobre Miasto na lata 2009 – 2018 jest:

Efektywna polityka społeczna Gminy Dobre Miasto realizowana przez instrumenty pobudzające społeczną aktywność i zapewniające bezpieczeństwo socjalne mieszkańców.

3.2. Cel główny strategii

Strategia rozwiązywania problemów społecznych służyć ma osiągnięciu tejże wizji tak, aby w 2018 roku Gmina Dobre Miasto była miejscem:

- zapewniającym bezpieczeństwo socjalne swoim mieszkańcom
- które troszczy się o dobrą kondycję rodziny, osób niepełnosprawnych i starszych
- gdzie współpraca instytucji publicznych i organizacji pozarządowych odbywa się w sposób aktywny.

Celem podejmowanych przez gminę Dobre Miasto działań w obszarze polityki społecznej powinno być osiągnięcie takiego stanu więzi społecznych żeby społeczeństwo było zdolne w największym możliwym zakresie rozwiązywać pojawiające się przed nim problemy i zagrożenia i w sposób pełny uczestniczyć w życiu społecznym.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych ma być dokumentem, który wyznacza cele i działania, realizacja których przyczyni się do :

Zapewnienia godnych warunków życia mieszkańcom Gminy Dobre Miasto poprzez spójny system rozwiązywania problemów społecznych i umożliwienie pełnego ich uczestnictwa w życiu społecznym.

3.3. Główne obszary problemowe strategii

Tworzenie strategii rozwiązywania problemów społecznych rozpoczęto od rozpoznania pierwotnych i przodujących problemów społecznych gminy Dobre Miasto. Na podstawie ich identyfikacji określono następnie główne obszary problemowe strategii. Są one współzależne i priorytetowe na tyle, iż skoncentrowanie uwagi właśnie na nich w decydujący sposób przysłuży się realizacji głównego celu strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Dobre Miasto.

GLÓWNE OBSZARY PROBLEMOWE STRATEGII

- ▶ **DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE**
- ▶ **KRYZYS I PRZEMOC W RODZINIE**
- ▶ **MARGINALIZACJA GRUP SPOŁECZNYCH**

► ALIENACJA OSÓB STRASZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH
► NIEWYKORZYSTANY POTENCJAŁ PARTNERÓW SPOŁECZNYCH

3.4. Cele strategiczne i operacyjne.

Osiągnięcie stanu określonego w głównym celu strategii wymaga realizacji celów strategicznych i operacyjnych wyłonionych na podstawie zidentyfikowania problemów strategicznych gminy Dobre Miasto.

Wyznacza się następujące cele strategiczne i operacyjne:

Obszar problemowy – Długotrwałe bezrobocie

Cel strategiczny 1. Przeciwdziałanie skutkom długotrwałego bezrobocia

Cel operacyjny 1.1. Aktywizacja społeczno –zawodowa osób długotrwałe bezrobotnych

Cel operacyjny 1.2. Ograniczenie zjawiska dziedziczenia bezrobocia

Cel operacyjny 1.3. Ograniczenie bezrobocia wśród kobiet

Cel operacyjny 1.4. Wspieranie osób powyżej 50 roku życia na rynku pracy

Obszar problemowy – Kryzys i przemoc w rodzinie

Cel strategiczny 2. Prawidłowo funkcjonująca rodzina

Cel operacyjny 2.1. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie

Cel operacyjny 2.2. Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju młodego pokolenia

Cel operacyjny 2.3. Promowanie rodzinnego modelu życia

Cel operacyjny 2.4. Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej

Cel operacyjny 2.5. Tworzenie warunków do zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkaniowych

Obszar problemowy – Marginalizacja grup społecznych

Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej

Cel operacyjny 3.1. Przeciwdziałanie nasilaniu się zjawisk uzależnień od środków psychoaktywnych

Cel operacyjny 3.2. Ograniczanie zjawiska bezdomności

- Cel operacyjny 3.3. ograniczanie postaw roszczeniowych i konsumpcyjnego stylu życia klientów pomocy społecznej**
- Cel operacyjny 3.4. Integracja społeczna grup zagrożonych wykluczeniem Społecznym**

Obszar problemowy - Alienacja ludzi starszych i niepełnosprawnych

- Cel strategiczny 4. Ograniczenie alienacji ludzi starszych i Niepełnosprawnych**
- Cel operacyjny 4.1. Zmniejszanie barier komunikacyjnych i architektonicznych oraz innych ograniczeń utrudniających uczestnictwo w życiu społecznym, kulturalnym i edukacyjnym**
- Cel operacyjny 4.2. Tworzenie warunków do zwiększenia aktywności i samodzielności osób niepełnosprawnych**
- Cel operacyjny 4.3. Rozwój różnorodnych form integracji społecznej osób Starszych**
- Cel operacyjny 4.4. Rozwój usług ukierunkowanych na zaspokajanie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych**

Obszar problemowy – Niewykorzystany potencjał partnerów społecznych

- Cel strategiczny 5. Sprawny system współpracy jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi**
- Cel operacyjny 5.1. Stworzenie systemu przepływu informacji o formach działania poszczególnych instytucji i organizacji**
- Cel operacyjny 5.2. Rozwój wolontariatu**

3.5. Działania prowadzące do osiągnięcia celów operacyjnych i strategicznych.

Cel strategiczny 1.

Przeciwdziałanie skutkom długotrwałego bezrobocia

Działanie		Termin realizacji		Instytucje realizujące	Mierniki	Źródło finansowania
Numer	Nazwa	od	do			
Cel operacyjny 1.1. Aktywizacja społeczno-zawodowa osób długotrwale bezrobotnych						
1.1.1	Ścisła współpraca pomiędzy MOPS i PUP w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie gminy, w szczególności w zakresie promocji zatrudnienia, organizacji staży absolwenckich, przygotowania zawodowego, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, promocji szkoleń.	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy Filia w Dobrym Mieście, Urząd Miejski	Liczba bezrobotnych podejmujących zatrudnienie, w tym subsydiowane	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, EFS
1.1.2	Rozwój działań Klubu Integracji Społecznej	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba korzystających z usług	Budżet Gminy. MPiPS, EFS
1.1.3.	Rozwój sieci usług informacji, poradnictwa i pośrednictwa zawodowego	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy Filia w Dobrym Mieście,	Liczba jednostek świadczących usługi	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, EFS

				Urząd Miejski , organizacje pozarządowe		
1.1.4	Organizowanie szkoleń zawodowych	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy Filia w Dobrym Mieście, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	Liczba uczestników szkoleń	Budżet Powiatu, EFS
1.1.5	Tworzenie i realizacja programów lokalnych aktywizujących społecznie i zawodowo długotrwale bezrobotnych	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy Filia w Dobrym Mieście, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	Liczba programów, liczba beneficjentów	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, EFS
1.1.6	Wspieranie grup samopomocowych	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy Filia w Dobrym Mieście, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	Liczba grup, liczba uczestników	Budżet Gminy, EFS, MPiPS
1.1.7.	Tworzenie w gminie sprzyjających warunków dla inwestorów chcących tworzyć nowe miejsca pracy	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski	Liczba nowych miejsc pracy	Budżet Gminy

Cel operacyjny 1.2 Ograniczanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia						
1.2.1.	Wzmożenie pracy socjalnej z rodzinami długotrwale bezrobotnymi	2009	Praca ciągła	Miejski Środek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin, liczba zawartych kontraktów socjalnych	Budżet Gminy
1.2.2	Motywowanie rodziców do kształcenia dzieci i ich wspieranie materialne	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne	Liczba rodzin, liczba zawartych kontraktów socjalnych	Budżet Gminy, Budżet Wojewody
1.2.3	Rozwój poradnictwa specjalistycznego: pedagogicznego, psychologicznego, prawnego	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne, organizacje pozarządowe	Liczba udzielonych porad	Budżet Gminy, MPiPS, EFS
1.2.4.	Wspieranie absolwentów w aktywizacji zawodowej	2009	Praca ciągła	Powiatowy Urząd Pracy Filia Dobre Miasto	Liczba zatrudnionych absolwentów	Budżet Powiatu, EFS
1.2.5	Inicjowanie działań na rzecz dostosowania różnych form kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy	2009	Praca ciągła	Powiatowy Urząd Pracy Filia Dobre Miasto, Urząd Miejski, szkoły	Liczba podjętych inicjatyw	Budżet Gminy, Budżet Powiatu
1.2.6	Tworzenie i uczestnictwo w programach stypendialnych dla młodzieży	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, szkoły	Liczba stypendystów	Budżet Gminy, MPiPS, EFS, budżety organizacji pozarządowych
Cel operacyjny 1.3. Ograniczenie bezrobocia wśród kobiet						
1.3.1	Promowanie	2009	Praca	Powiatowy Urząd	Liczba miejsc pracy	Budżet Powiatu

	elastycznych form zatrudnienia		ciągła	Pracy Filia Dobre Miasto, Urząd Miejski		
1.3.2	Promowanie samozatrudnienia	2009	Praca ciągła	Powiatowy Urząd Pracy Filia Dobre Miasto, Urząd Miejski	Liczba kobiet podejmujących pracę na własny rachunek	Budżet Gminy, Budżet Powiatu
1.3.3	Pomoc w zapewnieniu opieki nad osobami zależnymi	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski, szkoły, przedszkola	Liczba osób zależnych objęta opieką	Budżet Gminy
Cel operacyjny 1.4. Wspieranie osób powyżej 50 roku życia na rynku pracy						
1.4.1	Zatrudnienie subsydiowane	2009	Praca ciągła	Powiatowy Urząd Pracy Filia Dobre Miasto	Liczba zatrudnionych osób	Budżet Powiatu
1.4.2	Promowanie przekwalifikowań zawodowych	2009	Praca ciągła	Powiatowy Urząd Pracy Filia Dobre Miasto	Liczba przekwalifikowanych osób	Budżet Powiatu
1.4.3	Rozwój poradnictwa specjalistycznego	2009	Praca ciągła	Powiatowy Urząd Pracy Filia Dobre Miasto. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba udzielonych porad	Budżet Powiatu, Budżet Gminy EFS

Cel strategiczny 2. Prawidłowo funkcjonująca rodzina

Działanie		Termin realizacji		Instytucje realizujące	Mierniki	Źródło finansowania
Numer	Nazwa	od	do			
Cel operacyjny 2.1. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie						
2.1.1	Stworzenie systemu wczesnego wykrywania	2010	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy społecznej,	Liczba programów	Budżet Gminy

	dysfunkcji związanych z opieką i wychowaniem dzieci oraz współpracy i komunikacji pomiędzy instytucjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie			pedagodzy szkolni, służba zdrowia, policja, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, kuratorzy sądowi		
2.1.2	Wprowadzanie instytucji „Asystenta rodziny”	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba rodzin, w których pracuje asystent rodziny	Budżet Gminy, MPiPS
2.1.3	Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej z rodziną ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba projektów, liczba rodzin objętych pracą socjalną	Budżet Gminy . EFS, MPiPS
2.1.4	Rozwój poradnictwa specjalistycznego skierowanego do rodzin w kryzysie	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba udzielonych porad, Liczba osób korzystających z porad . liczba zatrudnionych specjalistów	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, MPiPS, EFS

2.1.5	Powołanie i działalność interdyscyplinarnych zespołów interwencji kryzysowej	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły, Policja, Sąd, Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia, Kościoły, organizacje pozarządowe	Liczba zespołów, liczba interwencji	Budżet Gminy
2.1.6	Stworzenie skutecznego systemu rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2009	Praca ciągła	Szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów, Liczba zaangażowanych instytucji, Liczba uczestników	Budżet Gminy, MPiPS, Budżet Samorządu Województwa
2.1.7	Inicjowanie powstawania grup wsparcia i grup samopomocy	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Sołectwa	Liczba grup	Budżet Gminy, Budżet Samorządu Województwa, MPiPS
Cel operacyjny 2.2. Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju młodego pokolenia						
2.2.1	Pedagogizacja i edukacja rodziców	2009	Praca ciągła	Szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba spotkań , liczba przeszkolonych osób	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, MPiPS
2.2.2	Wspomaganie rodzin naturalnych w wypełnianiu funkcji wychowawczej, społecznej i ekonomicznej	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych projektów, Liczba zaangażowanych instytucji, Liczba rodzin	Budżet Gminy, Budżet Wojewody, MPiPS

					objętych wsparciem	
2.2.3	Tworzenie i realizacja programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	2009	Praca ciągła	Szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba wdrożonych programów, Liczba zrealizowanych projektów, Liczba uczestników	Budżet Gminy, MPiPS, EFS.
2.2.4	Zwiększenie dostępności do różnorodnych form pomocy środowiskowej i opieki dla dzieci zaniedbywanych: - świetlice szkolne, - środowiskowe, -- socjoterapeutyczne, -pedagodzy ulicy, wolontariat	2009	Praca ciągła	Szkoły, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe	Liczba świetlic, liczba dzieci korzystających z ich opieki,	Budżet Gminy, MPiPS, Budżet Samorządu Województwa
2.2.5	Rozwój i uatrakcyjnienie form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży : imprezy kulturalne, sportowe, zajęcia pozalekcyjne, w ramach kół zainteresowań, tworzenie nowych miejsc do gier i zabaw	2009	Praca ciągła	Szkoły, przedszkola, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury, Biblioteka, organizacje pozarządowe	Liczba imprez, liczba uczestników	Budżet Gminy, MPiPS, Budżet Samorządu Województwa
2.2.6	Opracowywanie i realizacja programów	2009	Praca ciągła	Szkoły, przedszkola, Urząd Miejski, Miejski	Liczba zrealizowanych programów,	Budżet Gminy, MPiPS, Budżet Samorządu

	profilaktycznych kierowanych do dzieci i rodziny			Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury, Biblioteka, organizacje pozarządowe	liczba beneficjentów	Województwa, EFS
2.2.7	Organizowanie i finansowanie pomocy kierowanej bezpośrednio do dzieci: n.p. dożywanie, wyprawki szkolne, wypoczynek letni i w czasie ferii	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, Centrum Kultury, Biblioteka, organizacje pozarządowe	Ilość form pomocy, liczba dzieci korzystających z tych form	Budżet Gminy, Budżet Wojewody, Budżet Powiatu
Cel operacyjny 2.3. Promowanie rodzinnego modelu życia						
2.3.1	Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin w społeczności lokalnej: wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych, kulturalnych, festynów, spartakiad, pikników	2009	Praca ciągła	Szkoły, przedszkola, Centrum kultury, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba imprez, spotkań, liczba uczestników	Budżet Gminy
2.3.2	Współpraca z instytucjami, organizacjami i mediami w zakresie upowszechniania pozytywnych wzorców osobowych	2009	Praca ciągła	Szkoły, przedszkola, Centrum kultury, Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba akcji promocyjnych	Budżet Gminy

				organizacje pozarządowe		
Cel operacyjny 2.4. Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej						
2.4.1	Współpraca z NFZ i placówkami medycznymi w zakresie aranżacji programów profilaktycznych, zwłaszcza w kierunku wczesnego wykrywania chorób nowotworowych, układu krążenia, cukrzycy, osteoporozy, odytoniowych	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, placówki medyczne	Liczba programów profilaktycznych	Budżet Miejski
2.4.2	Współfinansowanie programów badań przesiewowych dzieci i młodzieży w kierunku wczesnego wykrywania wad postawy i otyłości oraz prowadzenie zajęć korekcyjnych we wszystkich typach szkół i przedszkoli	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, placówki medyczne	Liczba programów, liczba dzieci objętych badaniami	Budżet Gminy

2.4.3	Współfinansowanie szczepień ochronnych nie objętych obowiązkowym kalendarzem szczepień np. przeciwko meningokokom, grypie	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, placówki medyczne	Liczba dzieci objętych szczepieniami	Budżet Gminy
2.4.4	Edukacja prozdrowotna mieszkańców i promocja zdrowego trybu życia (festyny, rajdy, prelekcje, konkursy)	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, placówki medyczne, szkoły, organizacje pozarządowe	Liczba imprez, spotkań, liczba uczestników	Budżet Gminy
2.4.5	Motywowanie pracodawców do działań na rzecz poprawy stanu zdrowia pracowników (higiena pracy, współfinansowanie szczepień ochronnych, zachęty do aktywności fizycznej)	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, placówki medyczne	Liczba zakładów pracy podejmujących działania	Budżet Gminy
2.4.6	Poprawa dostępności do placówek medycznych (budowa parkingów, podjazdów)	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, placówki medyczne	Liczba nowych parkingów, podjazdów itp.	Budżet Gminy
Cel operacyjny 2.5. Stworzenie warunków do zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkaniowych						

2.4.1	Remont i modernizacja lokali i budynków	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski	5-7 lokali rocznie	Budżet Gminy
2.4.2	Adaptacja strychów lub innych pomieszczeń na cele mieszkalne	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski	3-5 lokali rocznie	Budżet Gminy
2.4.3	Budowa nowych obiektów budownictwa mieszkalnego	2009	2018	Urząd Miejski	4 budynki (w każdym po 15 lokali)	Budżet Gminy

Cel strategiczny 3. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej

Działanie		Termin realizacji		Instytucje realizujące	Mierniki	Źródło finansowania
Numer	Nazwa	od	do			
Cel operacyjny 3.1. Przeciwdziałanie nasilaniu się zjawisk uzależnień od środków psychoaktywnych						
3.1.1	Podejmowanie działań w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychospołecznej i prawnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba form pomocy, liczba osób korzystających z pomocy	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, Budżet Samorządu Województwa

3.1.2	Rozwijanie różnych form edukacji młodzieży przeciwdziałającej uzależnieniom i przemocy	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, organizacje pozarządowe	Liczba form pomocy, liczba osób korzystających z pomocy	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, Budżet Samorządu Województwa
3.1.3	Tworzenie dziennych grup wsparcia dla młodzieży w świetlicach i w klubach oraz grup wsparcia dla osób dorosłych	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, organizacje pozarządowe	Liczba grup, liczba uczestników	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, Budżet Samorządu Województwa
3.1.4	Oddziaływanie na zmianę postaw rodziców wobec problemów uzależnień i przemocy u dzieci	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, organizacje pozarządowe	Liczba spotkań, zajęć, programów i liczba ich uczestników	Budżet Gminy, Budżet Powiatu, Budżet Samorządu Województwa
3.1.5	Podjęcie działań edukacyjno-interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	2009	Praca ciągła	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba szkoleń, liczba kontroli sklepów	Budżet Gminy

3.1.6	Wspomaganie instytucji służących rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy	2009	Praca ciągła	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wartość udzielonej pomocy, wartość przekazanego wyposażenia itp.	Budżet Gminy
Cel operacyjny 3.2. Ograniczanie zjawiska bezdomności						
3.2.1	Opracowanie i realizacja gminnych programów wychodzenia z bezdomności zawierających: - profilaktykę bezdomności, - rozwój infrastruktury na rzecz osób bezdomnych (miejsca noclegowe, wydawania posiłków, ubrania)	2010	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba programów, liczba beneficjentów	Budżet Gminy, MPiPS
3.2.2	Utworzenie punktów usługowych służących bezdomnym: punktu pralniczego, kąpielowego	2011	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba punktów usługowych	Budżet Gminy, MPiPS
3.2.3	Praca socjalna z osobami zagrożonymi eksmisją	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych pracą socjalną	Budżet Gminy
Cel operacyjny 3.3. Ograniczanie postaw roszczeniowych i konsumpcyjnego stylu życia klientów pomocy społecznej						

3.3.1	Wzmoczona praca socjalna z osobami długotrwale korzystającymi z pomocy	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób objętych pracą socjalną	Budżet Gminy
3.3.2	Warunkowanie pomocy od pełnego wywiązania się z ustaleń kontraktów socjalnych	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba kontraktów	Budżet Gminy
3.3.3	Ograniczanie zakresu i wielkości pomocy osobom długotrwale korzystającym z pomocy	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób wyłączonych z kręgu pomocy społecznej	Budżet Gminy
3.3.4	Promowanie pozytywnych wzorców osobowych	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób usamodzielnionych	Budżet Gminy
Cel operacyjny 3.4. Integracja społeczna grup wykluczonych społecznie						
3.4.1	Prowadzenie treningów kompetencji społecznych dla osób opuszczających zakłady karne, wychodzących z bezdomności, po terapii odwykowej itp	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczestników	Budżet Gminy, EFS

3.4.2	Prowadzenie warsztatów dających umiejętności właściwego gospodarowania czasem, budżetem domowym, pełnienia ról społecznych, rodzinnych, zawodowych	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczestników	Budżet Gminy, EFS
--------------	--	------	--------------	-----------------------------------	--------------------	-------------------

Cel strategiczny 4. Ograniczenie alienacji ludzi starszych i niepełnosprawnych

Działanie		Termin realizacji		Instytucje realizujące	Mierniki	Źródło finansowania
Numer	Nazwa	od	do			
Cel operacyjny 4.1. Zmniejszanie barier komunikacyjnych i architektonicznych oraz innych ograniczeń utrudniających uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym						
4.1.1	Wprowadzenie powszechnie obowiązującej zasady likwidacji barier architektonicznych przy podejmowaniu działań inwestycyjnych w gminie	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	Budżet Gminy
4.1.2	Wprowadzenie systemu internetowej obsługi klienta w załatwianiu spraw urzędowych	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba instytucji oferująca ten sposób załatwiania spraw	Budżet Gminy

4.1.3	Szkolenie osób w zakresie języka migowego	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba przeszkolonych osób	Budżet Gminy
4.1.4	Przystosowanie stron internetowych instytucji gminnych do potrzeb osób niewidomych i słabo słyszających	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury, Biblioteka	Liczba instytucji udostępniających takie strony	Budżet Gminy
4.1.5	Rozszerzenie oferty Biblioteki o nowe nagrania audio oraz literaturę pisaną w języku Braille'a	2009	Praca ciągła	Biblioteka	Liczba pozycji	Budżet Gminy
Cel operacyjny 4.2. Tworzenie warunków do zwiększenia aktywności i samodzielności osób niepełnosprawnych						
4.2.1	Prowadzenie szkoleń dla osób niepełnosprawnych w zakresie obsługi komputera i internetu	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury, Biblioteka	Liczba przeszkolonych osób niepełnosprawnych	Budżet Gminy, budżet Powiatu
4.2.2	Rozwój usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, powiatowe Centrum Pomocy rodzinie	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług	Budżet Gminy, Budżet Powiatu
4.2.3	Tworzenie warunków do powstawania różnych form zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych np. spółdzielni socjalnych	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy Filia w Dobrym Mieście	Liczba stworzonych miejsc pracy	Budżet Gminy, Budżet Powiatu

4.2.4	Przygotowanie lokali socjalnych w formie mieszkań chronionych dla osób gotowych do usamodzielnienia się	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski	Liczba mieszkań chronionych	Budżet Gminy
4.2.5	Zakup samochodu dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych	2010	2012	Urząd Miejski	Liczba samochodów	Budżet Gminy, PFRON

Cel operacyjny 4.3. Rozwój różnorodnych form integracji społecznej osób starszych

4.3.1	Prowadzenie kampanii informacyjnej na temat przygotowania do starości oraz praw osób starszych	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba kampanii	Budżet Gminy
4.3.2	Wspieranie tworzenia klubów seniora	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, Centrum Kultury, organizacje pozarządowe	Liczba klubów seniora	Budżet Gminy
4.3.3	Utworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych	2011	Praca ciągła	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba domów dziennego pobytu	Budżet Gminy
4.3.4	Rozwój różnorodnych form edukacji osób starszych	2009	Praca ciągła	Organizacje pozarządowe	Liczba szkoleń, spotkań	Budżet Gminy
4.3.5	Przygotowanie oferty kulturalnej i rozrywkowej dla osób starszych	2009	Praca ciągła	Centrum Kultury, organizacje pozarządowe	Liczba imprez	Budżet Gminy

Cel operacyjny 4.4. Rozwój usług ukierunkowanych na zaspokajanie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych

4.4.1	Rozszerzenie oferty usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba osób korzystających z usług	Budżet Gminy
4.4.2	Inicjowanie powstawania i promowanie wolontariatu do opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba wolontariuszy	Budżet Gminy
4.4.3	Dostarczanie posiłków do miejsca zamieszkania osób unieruchomionych	2010	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba osób korzystających z posiłków	Budżet Gminy
4.4.4	Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki swoim bliskim	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,	Liczba zaktywizowanych rodzin	Budżet Gminy
4.4.5	Inicjowanie powstawania rodzinnych domów pomocy społecznej	2009	Praca ciągła	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, powiatowe Centrum Pomocy Społecznej	Liczba domów, liczba miejsc	Budżet Powiatu

Cel strategiczny 5. Sprawny system współpracy jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi

Działanie		Termin realizacji		Instytucje realizujące	Mierniki	Źródło finansowania
Numer	Nazwa	od	do			

Cel operacyjny 5.1. Stworzenie systemu przepływu informacji o formach działania**poszczególnych instytucji i organizacji**

5.1.1	Stworzenie banku informacji o instytucjach i organizacjach pozarządowych działających w zakresie problemów społecznych	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,		Budżet Gminy
5.1.2	Koordinowanie działań podejmowanych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, budowanie partnerstw lokalnych	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski	Liczba programów, liczba partnerstw	Budżet Gminy
5.1.3	Organizacja szkoleń w zakresie tworzenia projektów, budowania partnerstw, pozyskiwania środków na realizację zadań	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski	Liczba szkoleń	Budżet Gminy

Cel operacyjny 5.2. Rozwój wolontariatu

5.2.1	Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat zasad funkcjonowania wolontariatu	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski	Liczba kampanii	Budżet Gminy
--------------	--	------	--------------	---------------	-----------------	--------------

5.2.2	Kształtowanie i promocja pożądaných postaw społecznych związanych z angażowaniem się ludzi młodych w inicjatywy na rzecz społeczności lokalnych	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski, szkoły	Liczba wolontariuszy	Budżet gminy
5.2.3	Utworzenie biura pośrednictwa pracy wolontariackiej	2009	Praca ciągła	Urząd Miejski	Liczba ofert pracy dla wolontariuszy	Budżet Gminy

4. Realizacja i monitorowanie strategii.

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Dobre Miasto na lata 2009 – 2018 „ to dokument stanowiący jeden z etapów ciągłego procesu budowania i wdrażania systemu rozwiązywania problemów społecznych. Nie jest ona dokumentem zamkniętym, jej założenia mogą być modyfikowane pod wpływem zmieniających się uwarunkowań.

W realizacji zadań określonych w strategii uczestniczyć będą komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Dobrym Mieście, jednostki organizacyjne Gminy Dobre Miasto, inne instytucje działające w obszarze polityki społecznej oraz organizacje pozarządowe. Realizację strategii koordynować będzie Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrym Mieście.

W celu prawidłowej realizacji strategii niezbędne jest prowadzenie stałego monitorowania podejmowanych działań. Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zaawansowania prac i jego zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione i ewentualnie modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości.

Wskaźnikami oceny postępu realizacji strategii będą mierniki określone dla każdego działania.

Monitorowanie prowadzone będzie systematycznie a raporty z postępu prac przedstawiane będą Radzie Miejskiej w Dobrym Mieście nie rzadziej niż co dwa lata.

